

Nr 175

Ráđđehusa ása hus

boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadandoarjagis

Addojuvvon Helssegis guovvamánu 22. beaivve 2001

Ráđđehusa mearrádusa mielde, mii lea dahkkojuvvon lea Eana- ja meahccedoalloministeriija árvalusa vuodul, mearriduvvo ođđajagimánu 21. beaivve 2000 addojuvvon boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) vuodul:

1 lohku

2 §

Almmolaš njuolggadusat

Doarjaga oažžu

1 §

Guoskadansuorgi

Dát ása hus guoskaduvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) mielas ruhtadeapmái ja boazodollui ja luondduealáhusaide guoski plánaide, prográmmaide, doaibmabijuide ja fitnuide, earret boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 6 ja 11 loguid mielas doaibmabijuid, maidda guoskaduvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid dihto velggiid ordnemiid birra addojuvvon ása hus (769/2000).

Dát ása hus ii guoskaduvvo boazodollui ja luondduealáhusaide guoski ovddidanfitnuide dakko bokte, go ovddidanfidnu guoská muhtumassii fitnodahkii, mii bargá dálanguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) mielas doaimmain.

Doarjaga sáhtta juolludit boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mielas ealahusdoaimmain bargi:

- 1) ovttá dahje eanet lunddolaš persovnaide;
- 2) bálgosii;
- 3) rabas fitnodatsearvái;
- 4) kommandihttasearvái;
- 5) oasusearvái; ja
- 6) ossodatgoddái.

Doarjaga juolludaneaktun servošii lea ahte:

1) rabas fitnodatsearvvi dahje kommandihttasearvvi mearridanváldi lea fitnodatsearvesoahpamuša mielde ovttá dahje eanet dakkár fitnodatsearveolbmui, geat barget doarjunvuloš doaimmain ja devdet ealahusbargái ása huvvon doarjaga juolludaneavttuid;

2) oasusearvvi mearridanváldi lea ovttá dahje eanet dakkár osolaččaid hálldus, geat barget doarjunvuloš doaimmain ja devdet ealahusbargái ása huvvon doarjaga juolludaneavttuid; ja

3) ossodatgotti lahtuin uhcimustá bealli barget doarjunvuloš doaimmain ja devdet ealáhusbargái ášahuvvon doarjaga juolludaneavttuid.

Oasusearvvi mearridanválddiin oaivvildit dán ášahusas oasusoamastanossodaga, mii buktá njuolggá dahje fitnodatbargi hálddašan fitnodatservviid bokte badjel beali fitnodatsearvvi buot osolaččaid oktiirehkenastojuvvon jietnemearis.

Guimmežiidda guoski njuolggadusat guoskaduvvojit maiddá olbmuid, geat ealliba bissovaččat náittosdillilágan dilis oktasaš dállođalus ja leaba leamaš ovdal náttosis dahje geain lea oktasaš máná.

3 §

Ámmátdáidu

Ovddu oažžuneaktun lea ahte ealáhusbargis galgá leat doarjunvuloš ealáhusa várás háhkkojuvvon doarvái buorre ámmátdáidu.

Doarvái buorrin ámmátdáidun adnojuvvo guoskevaš suorggis háhkkojuvvon nuppi dási ámmátlaš luondduriggodatsuorggi skuvlen, ámmátdutkosa čadaheapmi dahje eará dansullasaš dan ealáhusdoaimmain bargama dáfus vuogas skuvlen, masa doarjjaohcan guoská. Doarjaga sáhtá juolludit maiddá ealáhusbargái, geas lea uhcimustá golmma jagi bargohárjánupmi guoskevaš suorggis ja dan dáfus vuogas uhcimustá logi oahppovahku skuvlen, ealáhusdoaimma álggahettiin goittot uhcimustá guovttelot oahppovahku skuvlen, mas uhcimustá logi oahppovahku galget sisdoallat ekonomalaš skuvlema.

Jos buvttadansuorgi ii doarjunvuloš fitnu dahje eará doaibmabiju go ealáhusain bargama álggaheami geažil nuppástuva, de adnojuvvo golmma jagi bargohárjánupmi doarvái buorrin ámmátdáidun, almmá ahte dat mii daddjojuvvo 2 momeanttas dan hehte.

Jos guimmežat ovtta ohcaba 8 logus oaivvilduvvon nuorra ealáhusbargiid dállođalu álggahan-doarjaga, de goittot nubbi sudnos galgá deavdit 1 ja 2 momeanttas mearriduvvon eavttuid.

4 §

Áigáiboađu oaiveáššálašvuohta

Ealáhusbargi sáhtá geahččat oažžut váldooasi áigáiboatustis:

1) boazodoalus, jos ealáhusbargi oamasta dahje, jos jearaldat lea doarjaga juolludeamis lassebohccuid háhkamii, háhkama maŋŋá oamasta uhcimustá 80 heakka ja ealáhusbargi ieš lea bargguinis mielde ealáhusdoaimmas;

2) luondduealáhusas, jos son lea ožžon uhcimustá 50 proseantta ollesdietnasiinnis guoskevaš doaimmas ja oažžu dás doarvái buori áigáiboađu.

Doarvái buorrin áigáiboahtun sáhtá 1 momeantta 2 čuoggá guoskadettiin atnit uhcimustá 8 300 euro ollesdietnasiid jagis. Ollesdietnasiidda lohkojuvvojit sihke vearuvuloš dietnasat ja eará dietnasat earret áigáiboahtindoarjaga birra addojuvvon lága (1412/1997) mieldásaš áigáiboahtindoarjaga, bargguhisvuodabeaiveruđa, bargomárkandoarjaga ja mánáidruđa. Dakkár ealáhusbargi hárrái, gii ii leat bargagoahtán luondduealáhusain dahje gii viiddida iežas fitnodatdoaimma mearkkašahtti láhkai, ovdalis oaivvilduvvon doaimmas fidnejuvvon dietnasiid ossodat ollesdietnasiin rehkenastojuvvo áššedovdi dahkan bušeahta vuodul.

5 §

Ahkeráddjehusat

Doarjaga ii oaččo juolludit 65 jagi deavdán olbmui. Visteruhtadeami ássanvistti ordnema várás ja čáhcefuolahus- ja elerávdnjedoarjaga oažžu goittot juolludit 65 jagi deavdán olbmui.

Eanaoastin- dahje oappáiidossodatdoarjaga ii oaččo juolludit dálle háhkama várás dakkár ealáhusbargái, gii ieš dahje gean náittosguoibmi lea deavdán 60 jagi ohcama guorahallojuvvomii šadama áigge.

Vuollel 18-jahkásaš ealáhusbargi sáhtá beassat oasálašžan dan lága mieldásaš doaibmabijuin, jos son lea náitalan dahje jos son oamasta boazodálu dahje luondduealáhusdálu ovtta vanhemiiddisguin dahje juoppáingoappáin sudnuin dahje jos gávdnojit eará erenoamáš sivat dasa.

6 §

Olggobealde fidnejuvvon alimusdietnasat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mieldásaš ruhtadandoarjaga ii oaččo juolludit olbmui, gean eará go boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon ealáhusain bar-

gamis oážžun ollesdietnasat mannet oktiibuot badjel 26 000 euro jagis.

Eana- ja meahccedoalloministeriija dárkkista 1 momeanttas máinnašuvvon dienasrájiid jahkásaččat vástidit bálkáoážžuid almmolaš dienasdásseindeavssa.

Ássama doarjumii guoskaduvvojit 21 §:s máinnašuvvon dienasrájit.

7 §

Ollesdietnasat

Dán áhahusa 6 ja 21 §:s ollesdietnasiiguin oaiivildit stáhta vearuhusas gávnnahuvvon vearuhuloš dietnasiid maŋimuš doaimmahuvvon vearuhusas ovdal ášši guorahallojuvvomii šaddama, nu ahte dain geahpeduvvojit dietnasiid háhkamis boahhti golut. Ollesdietnasiin válđojuvvot goittot vuhtii gávnnahahtti dahje árvoštallojuvvon nupástusat. Dienasin ii goittot adnojuvvo mánáidruhta, mánáid ruoktodikšuma doarjaga vuodđooassi ja oarbinašbajádus, ássandoarjja, soalddáha ruhtaveahkki, soaldđátvaddolága (404/1984) mieldásaš eallinreantu ja dievasmahttinreantu, soahtesoaldđátealahatlága (119/1977) mieldásaš soahtesoaldđátealahat, bearašealahatlága (38/1969) mieldásaš lasseoassi, áigái boahhtindoarjaga birra addojuvvon lága (1412/1997) mieldásaš áigái boahhtindoarjja iige bargguhisvuodabeaiveruhta ja bargomárkandoarjja. Dienasin ii lohkkujuvvo maiddá sierra goluidbuhtadus, mii máksojuvvo váttu dahje hehttehusa vuodul, bálgosis fidnejuvvon bálkádietnasat eaige dakkár dietnasat, maid sáhtta geahččat čielgasit deivvolaš dienasin.

Ámmáhiin bargama hárrái dienasin gehččujuvvo dat boadusárvoštallamii vuodđuduvvi doaimma boadus, mii maŋimuš doaimmahuvvon vearuhusas lea gehččujuvvon guoskevaš dienasgáldu dienasin, nu ahte dasa leat lasihuvvon dahkkojuvvon árvogeahpádusat, máksojuvvon reanttut ja njuolggo vearut. Fitnodatbarggu hárrái dienasin gehččujuvvo vástideaddji boadusárvoštallama mieldásaš ekonomalaš boadus ovdalis máinnašuvvon lasáhusaiguin.

Jos ealahusain bargá eanet go okta 2 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oaiivilduvvon olmmoš, de válđojuvvot vuhtii dan olbmo 1 momeanttas oaiivilduvvon dietnasat, geas dat leat stuorámušat.

Dán áhahusa 2 §:a 1 momeanttas oaiivilduvvon servošiid eará go boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlága mieldásaš fitnodatdoaimmas fidnen

dietnasiid, mat vearuhuvvojit stáhtavearuhusas, mearrin válđojuvvot vuhtii dan servoša osolačča dahje lahtu ja su bearašlahtu dietnasat, geas dat leat stuorámušat.

Bearašlahtuin oaiivildit osolačča guoimmi dahje osolačča dahje su guoimmi máná ja osolačča ja su guoimmi vanhemiid.

8 §

Boazodoaluin ja luondduealahusain bargamii heivvolaš ollisvuolta

Boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlága 3 §:a 1 momeanttas oaiivilduvvon ealahusain bargamii heivvolaš ollisvuodain oaiivildit ovttá dahje eanet gittaopmodagaid dahje dan oasi hábmen ovttadaga, mii lea oaiivilduvvon ealahusain bargama várás ja mii hálddašuvvo oktan ollisvuoltan oamasteami dahje čálalaš láigosoahpamuša vuodul. Ealahusain bargamii heivvolaš ollisvuhtii gehččujuvvot goittot gullat dušše dakkár buvttadussii anihahhti eanabihtát, main lea ohcama guorahallojuvvomii šaddama áigge ain láigogoáigi uhcimustá vihtta jagi.

Jos maŋnelis ii nuppeláhkai mearriduvvo, de dat mii dán áhahusas mearriduvvo oamasteamis ja oamasteaddjis, guoská sihke láigosoahpamuššii ja láigoheaddjái.

9 §

Ovttasoamastus

Doarjja dálá várás juolluduvvo dan oamasteaddjái, jos ii maŋnelis nuppeláhkai mearriduvvo. Go ealahusbargi ohcá doarjaga, de sáhtta lohkat iežas buorrin maiddá eará ovttasoamasteaddjiid oamastan ossodagaid dálus, dainna eavttuin ahte dát leat miehtan dasa.

Dalle go ovttasoamasteaddjit ovttas ohcet doarjaga, de goittot okta sis galgá deavdit dán áhahusas ja boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlágas mearriduvvon ealahusbargái guoski doarjaga juolludaneavttuid.

10 §

Ekonomalaš eallindohkálašvuolta

Go árvoštallá boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlága 5 §:a 2 momeanttas oaiivildu-

vvon ekonomalaš eallindohkálašvuoda, de galgá erenoamážit giddet fuopmášumi doarjunvuloš doaimma jotkkolašvuhtii, doarjjaohcci ekonomalaš sajádahkii ja máksinnávccaide ja buktagiid ja bálvalusaid márkanastinvejolašvuodaide.

Eallindohkálašvuoda árvvoštallama várás galgá doarjjaohcci ovdanbuktii čilgehusa 1 momeanttas oavvilduvvon áššiin. Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 11 §:a mielássaš ássanbirrasa buorideapmái ja 13 §:a mielássaš vistehuksemii guoski doarjaga hárrái lea goittot doarvái čilgehus ealáhusbargi máksinnávccain.

11 §

Oktasaš eanadoallopolitihkkii guoski eavttut

Doarjaga ii oáččo juolludit dakkár fitnodahkii dahje dakkár doibmii, mii ii deavdde áššáigullevaš márkanordnemii guoski EO:a láhkamearrádusaid ja daid ollašuttimii guoski váldegottálaš njuolggadusaid eavttuid.

Doarjaga ii oáččo juolludit, jos ohcama dieđuid vuodul sáhtta árvvoštallat dahje muđui lea jáhkkmis ahte daddjojuvvon gáibádusat eai čuvvojuvvo. Ohccái galgá dalle varret dilálašvuoda čájehit, mo daddjojuvvon gáibádusat divvet manjimustá doarjaga juolludettiin.

Doarjaga ii oáččo juolludit muđuige, jos dan buktagii, masa doarjjaohcan guoská, eai gávdno dábálaš gávpemárkanat. Dábálaš márkanat guorhallojuvvojat dalle sihke EO:a siste, váldegottálaččat ja guovllu dásis. Doarjaga dušše guovlluguovdasaš márkandili vuodul sáhtta juolludit dušše dalle, jos ohcci čájeha dahje muđui sáhtta gávnnaht ahte guovlluguovdasaš dahje báikkálaš jearu ii sáhte govtolaš bures duhtadit eará sajis go guoskevaš guovllus buvttaduvvon buktagiiguin.

Dasa lassin, mii kommišuvnna dahje rádi vuoigatvuoda birra gaskkalduhttit investerendoarjagiid juolludeami EO:a siste mearriduvvo, lea Eana- ja meahccedoalloministeriijas vuoigatvuodta gaskkalduhttit investerendoarjagiid juolludeami mearreáigái dahje doaistáži, jos dasa gávdnojit sivat, go váldá vuhtii buvttadankapasitehta ja márkandili. Ovdal gaskkalduhttima galgá ášši birra ságastallat áššáigullevaš buvttadanorganisašuvnnaiguin. Gaskkalduhttima birra galgá diedihit áššáigullevaš vuogi mielde ja almmuhusa das galgá almmustuhttit Virggálaš bládis.

12 §

Ealliid buorredilli, hygieniija ja biras

Ealáhusain bargamis galgá váldit vuhtii, mii ealliid buorredilli, hygieniija ja birrasa birra mearriduvvo EO:a láhkamearrádusain. Dasa lassin doarjjaohcci galgá čuovvut, mii váldegottálaččat ovdalis máinnašuvvon áššiid birra mearriduvvo. Eana- ja meahccedoalloministeriija galgá doallat doarjjaohcciid oážžunláhkai logahallama dain njuolggadusain ja mearrádusain, maid vuhtiiváldima dás gáibidit.

Doarjaga ii oáččo juolludit, jos ohcama dieđuid vuodul sáhtta árvvoštallat dahje muđui lea vuordimis, ahte daddjojuvvon gáibádusat eai váldejuvvo vuhtii. Ohccái galgá dalle ovdal ohcama čoavdimat addit dilálašvuoda čájehit, mo daddjojuvvon eavttut šaddet devdojuvvo guhkimustá guovtte olles kaleanddarjagi sisa doarjaga juolludeamis. Jos jearaldat lea goittot ealliidsuodjalanlága (247/1996) dahje dan vuodul addojuvvon njuolggadusaid vuhtiiváldimis, de mearreáiggi sáhtta mearridit dušše dáid njuolggadusaid mielde.

13 §

Doarjunvuloš investeremat

Investeremiid goluid ja daid meari dohkkehtiin gehččojuvvojat seamma investeremii gullat daid doaibmabijuid, mat ovtas hábmejat buvttandoaimmas dárbbášlaš doaibmaollisvuoda. Dat ahte doaibmabijut ollašuvvet sierra áigge, ii daga dain sierra investeremiid, jos dat buvttadusa dáfus gullet čielgasit oktii.

Doarjaga juolludettiin váldejuvvo doarjaga alimusmearis geahpedeaddjin vuhtii doarjja, mii lea ovdal juolluduvvon seamma investeremii boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága dahje dan vástideaddji ovddit láhkamearrádusaid vuodul ja eará eiseválddi juolludan doarjja.

Jos investerema várás lea juolluduvvon eará ruhtadeapmi go dán ášahusas oavvilduvvon almmolaš ruhtadeapmi dahje reantodoarjjaloatna, de dán ášahusa vuodul juolluduvvon dorjojuvvon ruhtadeapmi ovtas eará almmolaš ruhtademiin ja reantodoarjjaloanain ii oáččo mannat badjel investerema dohkkehuvvon ollesgoluid.

Doarjaga sáhtta juolludit dušše dakkár investeremiidda, maid sáhtta atnit doarjunvuloš ealáhusa dáfus vealtameahtumin. EU-oassáruhtadan in-

vesterendoarjaga sáhtta juolludit dušše dakkár ealáhusbargái, gii hálddaša 8 §:s oaivvilduvvon dálu, mii heive ealáhusain bargamii.

Doarjaga adnon mašiinnaid ja rusttegiid háhkama várás sáhtta juolludit dušše, jos:

1) doarjjaoažžu ovdanbuktá vuovdi addin duodašusa mašiinna dahje rusttega boahtimušas ja das, ahte dan várás ii leat juolluduvvon doarjja;

2) guoskevaš mašiinna háhkamis boahhti ávki lea erenoamáš stuoris prográmma, fitnu dahje investerema ollašuhttimis;

3) adnon mašiinna dahje rusttega háhkama, baicce ahte háhkkojuvvošii dan sadjái vástideaddji odđa mašiidna dahje rusttet, sáhtta ákkastallat dainna ahte ná seastá goluid, go mašiidna dahje rusttet šaddá adnojuvvot vuohkkasit lohppii; ja

4) mašiidna dahje rusttet, mii háhkkojuvvo, deavdá tehnikkalaš ja teknologalaš iešvuodaid dáfus investerema gáibádusaid.

Adnon mašiinna dahje rusttega dohkálaš golut eai oaččo mannat badjel mašiidnii dahje rusttegiid gehččojuvvon govttolaš árvvu.

Seammalágan mašiinna, rusttega dahje biergašiid háhkamii sáhtta juolludit doarjaga dušše oktii viđa jagis. Seamma doarjjaoažžui earret bálgosiid sáhtta juolludit doarjaga dušše ovtta mohtorgielkká háhkamii.

EU-oassáiruhtadan doarjaga sáhtta juolludit dakkár investeremiidda, mat bálvalit boazodáluid ja luondduealáhusdáluid buvttadusa, bargosuodjalusa ja birasgáhttema ja maiguin geahččalit juogamasa Eurohpa eanadoalu stivren- ja doarjunfoandda (suomag. EMOR) doarjagis eanadoalu ovddeapmái ja dihto ášahusaid rievdadeamis ja gomiheamis addojuvvon rádi ášahusa (EO) Nr 1257/1999 (mañnelis EO:a dálonguovllu ovdidanášahus) 4 artihkkalis daddjojuvvon ulbmiliin.

2 lohku

Ulbmil 1- prográmma

14 §

Ulbmil 1 -prográmma ollašuhttin

Ulbmil 1 -prográmmain oaivvildit struktuvrafoanddaide guoski almmolaš njuolggadusaid birra addojuvvon rádi ášahusa (mañnelis struktuvrafoanddaid oktasašášahus (EO) Nr 1260/1999) mieldásaš prográmmaáššegirji.

Jos struktuvrafoanddaid váldegottálaš hálddašeami birra addojuvvon lága (1353/1999) 21 §:s ii nuppeláhkai daddjojuvvo, de galgá eanagottiid ovtasbargojoavku almmuhit Eana- ja meahccedoalloministerijai mañimustá bušeahttabaji ovddit jagi skábmamánu 15. beaivvi rádjai čuovvovaš dieđuid:

1) árvvoštallama doarjunvuloš investeremiid lohkumeriin ja olleslohkumeriin; ja

2) árvvoštallama doarjunvuloš dálloalolu álgahemiid lohkumeriin ja olleslohkumeriin.

Eana- ja meahccedoalloministerijja lágida boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 7 §:a mielde bušeahttabaji várás dárbbášlaš ruđaid nu, ahte váldá vuhtii áššáigullevaš eanagottiid ovtasbargojoavkkuid árvvoštallamiid doarjunvuloš doaimbabiin ja daidda dárbbášlaš doarjjaruđain nu, ahte ruđaiguin ovdiduvvo buoremus lági mielde áššáigullevaš ulbmil 1 -prográmma ollašuhttin. Ruđaid lágideattiin galgá fuolahit das, ahte dat leat bargofápmo- ja ealáhusguovddážiid geavahusas mañimustá bušeahttabaji oddajagimánu 15. beaivvi rádjai.

15 §

Prográmma ollašuhttin doarjaga juolludettiin

Doarjaga juolludettiin galgá 13 §:s oaivvilduvvon prográmmaid lassin váldit vuhtii maiddá eanagottálaš ovtasbargojoavkkus sohppojuvvon prinsihpaid dađe mielde, go prográmmas lea gáibiduvvon.

3 lohku

Investeremiid doarjun

16 §

Investerendoarjaga alimusmearri

Doarjaga dáluguovdasaš investeremii sáhtta juolludit eanemustá 50 proseantta dohkálaš goluid mearis. Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 2 §:s oaivvilduvvon luondduealáhusguovllus sáhtta investerendoarjaga goittot juolludit eanemustá 60 proseantta dohkálaš goluid mearis sáivačáheguolástussii.

Dakkár fitnodaga várás, mii deavdá EO:a dálonguovllu ovddidanásahusa 8 artihkkalis ja maŋnelis 26—29 §:s ásašuvvon eavttuid, sáhtá doarjaga juolludit eanemustá 55 proseantta dohkálaš goluid mearis, jos dálloalolu álgaheamis eai leat gollan vihtta jagi.

Doarjaga EO:a dálonguovllu ovddidanásahusa 4 artihkkalis oaivvilduvvon investeremiidda, nu ahte EU ruhtada dain oasi, sáhtá juolludit ovttas-kas investeremii, man dohkálaš golut leat oktii-buot eanemustá 300 000 euro.

17 §

*Uhccán mearkkašeaddji
doarjja*

Dan hehttekeahhtá, mii 16 §:s mearriduvvo, sáhtá doarjaga goittot juolludit eanemustá 60 proseantta dohkálaš goluid mearis ja eanemustá 100 000 euro golmma jagi áigge, jos investeren guoská fitnodaga jođihan:

1) boazodoallo- dahje luondduealáhusbukta-giid nuppi dási ovddosdikšumii dahjege eará go vuodđudansoahpamuša čuvvosis I oaivvilduvvon ovddosdikšumii dahje ovdalis máinnašuvvon buktagiid márkanastimii;

2) turismaealáhussii;

3) bálvalan- dahje buvttadandoibmii boazodoalu dahje luondduealáhusa oktavuodas.

Ovdalis 1 momaentas oaivvilduvvon alimus-mearrái galgá rehkenastit mielde fitnodahkii doarjaga juolludeami golmma ovddit jagi áigge juollu-uvvon eará dakkár doarjaga, masa guoskaduvvo kommišuvnna diehtunaddin uhccán mearkkašeaddji doarjagis (96/C68/06).

18 §

Ruhtadoarjaga ja loana alimusmearit

Loanaid ja ruhtadoarjagiid, mat juolluduvvojit investeremiidda, ollesmearri oázžu leat eanemustá 80 proseantta dohkálaš goluin.

Loanaid, mat juolluduvvojit investeremiidda, alimusmearit ožžot leat sierra doarjagiid mielde geahčadettiin eanemustá čuoovvoaččat:

1) dálloallovisttiid huksemii, viiddideapmái ja ordnemii 60 proseantta dohkálaš goluin;

2) geaidno- ja čáhcefuolahusfitnuide 60 proseantta dohkálaš goluin;

3) elerávdnjefitnuide 75 proseantta dohkálaš goluin; ja

4) eará luovosopmodatháhkamiidda 60 proseantta dohkálaš goluin.

4 lohku

Eanaoastinruhtadeapmi

19 §

Eanaháhkamii guoski ruhtadandoarjja

Eanaoastinloana bealdolasseeatnama dahje vuovdelasseeatnama háhkama várás ii oáččo juolludit, jos bealdu dahje vuovdi lea badjel 50 kilo-mehtera duohken oasti dálu dálloalloguovddážis, go mihtida dán gaskka geaidnoráigge, man mielde sáhtá johtit. Sierra sivaiddihte dát gaska sáhtá leat vehá guhkebuš go ovdalis daddjujuvvui.

Eanaoastinruhtadeami sáhtá juolludit olbmui, gii joatká boahhteáiggis dálloaluluin dakkár dálu dahje lasseanabihtá háhkama várás, mii heive lasseanan ohcci vánhemiid dahje juoppágoappá sudno oamastan dálui. Eanaoastinruhtadeami sáhtá juolludit olbmui, gii joatká boahhteáiggis dálloaluluin maiddá árbelága (40/1965) 25 logu 1 b §:a mielásaš dilálašvuodain dalle, go háhkkojuvvon eanabihtá heive lasseanan dálui, maid ohcci oamasta ovtas eallit báhcán vánhemiinnis.

Ruhtadandoarjaga juolludaneaktun olbmui, gii joatká boahhteáiggis dálloaluluin, lea ahte dan dálu oamasteaddji, gean lasseanan dállo dahje eanabihtá háhkkojuvvo, čatnasa dasa ahte ii luohpat dállo earái go doarjjaoažžui.

Eanaoastindoarjaga mearri sáhtá leat eanemustá 50 proseantta dohkálaš háhkanhattis.

Dakkár gávppi ruhtadeapmái, mas háhkanvu-loš opmodaga luohpadanhaddi manná jáhkkimis badjel báikegottis adnojuvvon govttolazžan gehččojuvvon hatti, ii eanaoastinruhtadeami oáččo juolludit. Earret ruhtadeami, mii juollu-uvvo lasseeatnama háhkamii, eanaoastinruhtadeami oázžu juolludit dušše huksejuvvon dállo háhkama várás.

Eanaoastindoarjaga sáhtá juolludit dušše váldegottálaš ruđain.

5 lohku

Visteruhtadeapmi

20 §

Ássamii guoski ruhtadandoarjja

Visteruhtadeami sáhtttá juolludit visttiid, mat leat vuogas sajis ja mat leat vuohkkasat vuoddotevnnegiid, teknihkalaš struktuvrra ja lassebiERGasiid dáfus ja leat ássangoluid dáfus govtto- laš hálbbi, áigáioažžuma várás. Ruhtadandoarja- ga juolludettiin galgá giddet fuopmášumi dasa, ahte áššáigullelaš doaibmabijuiguin ovddiduvvo birrasa kvalitehtta. Doarjaga juolludaneaktun lea ahte ohcci hálddaša 8 §:s oavvilduvvon dálu, mii heive ealáhusain bargamii.

Vistti, mii huksejuvvo ja viiddiduvvo vistelo- anain, ássarviidodat oažžu leat eanemustá 160 njelejhasmehtera ja guovtte viesu, mat leaba seamma visttis, ássarviidodat oažžu leat eanemus- tá 200 njelejhasmehtera. Erenoamáš siva dihte sáhtttá latnjaviidodat viiddideami oktavuodas leat stuorátge go ovdalis máinnašuvvui. Ássarviitti, mii ordnejuvvo, latnjaviidodat sáhtttá leat stuorátge go ovdalis daddjojuvvui, muhto ruhtadanvuloš lat- njaviidodahkan adnojuvvo goittot eanemustá 250 njelejhasmehtera.

Visteloatnandoarjaga mearri sáhtttá leat eane- mustá 50 proseantta dohkálaš goluin.

Ovdalis 1 momeanttas oavvilduvvon doarjagii guoski ohcama ássan- ja olgovistti huksema várás sáhtttá hilgut, jos ohccis lea vejolašvuohta oažžut iežas bargan luondduealáhusa dáfus vuogas juo huksejuvvon dálu iežas oamastussii, mii lea ruhta- duvvon dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) dahje dan ovddit láhkamearrádusaid, boazodállolága (590/1969), luondduealáhuslága (610/1984), boazoekonomiijalága (161/1990), jagi 1984 nuortalašlága (611/1984), jagi 1995 nuortalašlága (253/1995) dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mielde.

Ássandoarjaga sáhtttá juolludit dušše váldegot- tálaš ruđain.

21 §

Olggobealde fidnejuvvon alimusdietnasat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 13 §:a mieldásaš ruhtadandoarjaga visteruhtadea-

mi várás ii oaččo juolludit olbmui, gean ollesdiet- nasat eará go boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oavvilduvvon ealáhusain bargamis leat oktiibuot badjel 27 300 euro jagis. Náittosguimmežiid vástideaddji ollesdietnasat, goas guktot náittosguimmežat bargaba lága guos- kadansuorgái gulli ealáhusain, eai oaččo mannat badjel 34 700 euro jagis. Ollesdietnasat meroštallojuvvojit nugo 7 §:s mearriduvvo.

Eana- ja meahccedoalloministeriija dárkkista 1 momeanttas máinnašuvvon dienasrájiid jahkásaččat vástidit bálkáoažžuid almmolaš die- nasindeavssa nuppastusa.

6 lohku

Fitnodagaid ovddidandoarjja

22 §

Doarjunvuloš ovddidanfitnut

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 18 §:s oavvilduvvon ovddidandoarjaga sáhtttá juolludit fitnodaga ovdanbuktin plána mielde ráddjejuvvon ovddidanfidnui. Ovddidanfidnu galgá leat eará go skuvlenbálvalusaid hárrái mearkašahtti, go váldá vuhtii fitnodaga doaimma viidodaga. Doarjaga eaktun ii leat viiddidan- dahje eará investerenefitnu ollašuvvan.

Ovddidanfidnui guoski ovttaskas fitnodaga ovddideapmái sáhtttá juolludit doarjaga dakkár plánen- ja čilgenbarggu, skuvlema ja áššedovdiveahki várás, mainna ovddiduvvojit fit- nodaga jodiheapmi dahje fitnodaga buktagat, buvttadanvuogit ja márkanastin dahje čilgejuvvo- jit álggahalli dahje plánejuvvomin leahkki fitno- daga doaibmavejolašvuođat.

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte ohccis gehččojuvvojit leat doarvái buorit vejolašvuođat ollašuthtit doarjunvuloš ovddidanfitnu.

Go doarjja juolluduvvo dušše váldegottálaš ruđain, de galgá dasa lassin váldit vuhtii, mii áššáigullelaš stáhtadoarjagii guoski EU- kommišuvnna váldoprinsihpain mearriduvvo dahje vástideaddji njuolggadusain mearriduvvo doarjaga juolludeami birra.

23 §

Ovddidandoarjaga dohkálaš golut

Doarjaga sáhtta juolludit:

1) eanemustá 90 proseantta fitnodatbagadallama háhkamis fitnodaga doaibmaeavttuid čilgema dahje fitnodaga álgaheami várás, eanemustá 1 000 euro sturrosaš fitnu goluin;

2) eanemustá 35 proseantta dakkár buktagiid ja buvttadanvugiid ovddideami dohkálaš goluin, mat bohtet áššedovdiid ja eará olggobeale bálvalusaid geavaheamis, ovddidanfitnu ollašuttimii guoski eará go buvttadandoibmii dárbbášlaš mašiinnaid ja rusttegiid háhkamis eanemustá 24 mánotbaji áiggis, materiála- ja beallegárvvesbuvttahákamiin, geavahan- dahje válmmaštanvuoigatvuodamávssuin ja báike- ja mátkegoluin nugo stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, addojuvvon EO:a rámain (96/C 45/06) mearriduvvo;

3) eanemustá 50 proseantta fitnodatjodihandahje márkanastindáidduid ovddideami dohkálaš goluin, mat bohtet olggobeale áššedovdiid dahje eará olggobeale bálvalusaid geavaheamis ja uhccán mearkkašeaddji doarjjan eanemustá 50 proseantta ođđa olbmo, mii bálkáhuvvo fitnodahkii vástideaddji ulbmilii, bálká- ja mátkegoluin;

4) eanemustá 50 proseantta fitnodaga gávpejođuovddideami dohkálaš goluin, mat bohtet vuosttas oassálastimis meassuide, čájáhussii dahje vástideaddji márkanastindilálašvuhtii olgoriikkas;

5) eanemustá 50 proseantta vuodđudan- dahje doaibmaeavttuid čilgema dohkálaš goluin, mat bohtet olggobeale áššedovdiid dahje eará olggobeale bálvalusaid dahje áššedovdiid geavaheamis ja uhccán mearkkašeaddji doarjjan eanemustá 50 proseantta ođđa olbmo, mii bálkáhuvvo fitnodahkii vástideaddji ulbmilii, bálká- ja mátkegoluin.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon dohkálaš gollun olggobeale áššedovdiid dahje earáid geavaheamis gehččojuvvojit áššedovdiid govttoláš bálká- ja máksogolut. Ovdalis 1 momeantta 2, 3 ja 5 čuoggás oaivvilduvvon olggobeale bálvalusaide sáhttet gullat fitnodaga bargoveaga dahje fitnodatbargi skuvlemii oassálastimis bohtán govttoláš golut. Ovddidanfitnu dohkálaš goluin eai sáhte leat mielde visttiid dahje gittaopmodaga háhkan-golut.

Jos ovddidanplána guoská eará go vuodđudan-soahpamuša čuvvosis I oaivvilduvvon buktagiidda, de doarjja juolluduvvo uhccán mearkka-

šeaddji doarjjan dađe mielde, go 17 §:s mearriduvvo. Dalle doarjaga sáhtta, almmá ahte 1 momeanttas daddjojuvvon alimus proseantamearit dan hehtejit, juolludit eanemustá 75 proseantta ovddidanplána mieldásaš dohkálaš goluin.

Boazodollui dahje luondduealáhusaide guoski viiddis ovddidanfidnui, man okta dahje moanat fitnodagat leat ollašuttimin dahje mas dát fitnodagat ávkašuvvet, sáhtta juolludit eanemustá 90 proseantta dohkálaš goluin. Doarjaga juolludaneaktun lea ahte doarjjaoažžu ja doarjunvuloš doaibmabidju deavdiba stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, addojuvvon EO:a rámain, dakkárin go dat leat EO:a diehtunaddima (98/C 48/02) čuoggás 5.14, oaivvilduvvon eavttuid.

7 lohku

Fitnodatdoaimma álggahandoarjja

24 §

Álggahandoarjja

Eará fitnodatdoaimma go boazodoalu dahje luondduealáhusa álgaheami dahje viiddideami dagahan bálká- dahje eará bargofápmogoluide sáhtta juolludit álggahandoarjaga 17 §:a mieldásaš uhccán mearkkašeaddji doarjjan eanemustá 45 proseantta dohkálaš goluin. Doarjja juolluduvvo guhkimustá guovtte dahje erenoamáš siva dihte guhkimustá golmma 12 kaleanddarmánotbaji guhkkosaš álggahanjagi várás.

25 §

Álggahandoarjaga mearri

Ealáhusbargi iežas hárrái álggahandoarjaga sáhtta juolludit dušše álggahit jurddašuvvon dahje dansullasaš fitnodatdoaimma várás. Doarjja juolluduvvo ollesáigásaččat bálkáhuvvon bargi eanemustá 11 800 euro sturrosaš jahkedietnasiid vuodul. Doarjjameari rehkenasttedettiin váldojuvvo vuhtii ealáhusbargi bargobijus. Doarjjameari rehkenastojuvvo seamma proseantta mielde go doarjja, mii juolluduvvo bargi bálkágoluide. Eana- ja meahcedoalloministeriija dárkkista

máinnašuvvon jahkedietnasiid jahkásaččat vástidit bálkáoažžuid almmolaš dienasdásseindeavssa nuppastusa.

8 lohku

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjja

26 §

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjja

EO:a dálonguovllu ovddidanášahusa 8 artiikkalis oaivvilduvvon álggahandoarjaga sáhtá juolludit fitnodatbargái, gii vuollel 40-jahkásažžan lea bargagoahtán dahje bargagoahtá alccesis boazodoaluin dahje luondduealáhusain 4 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon vuogi mielde.

Álggahandoarjaga sáhtá juolludit fitnodatbargái, gii lea:

1) ožžon iežas oamastussii boazodálu dahje luondduealáhusdálu dahje oasi das ja doallagoahtá dálu vuosttas geardde; ja

2) álgán dálldodoalus vástideaddji fitnodatbargin.

Doarjaga juolludaneaktun lea dasa lassin ahte fitnodat šaddá ekonomalaččat gánnáhahttin.

Jos jearaldagas lea buolvadatmolsundilli, de dálлу galgá oktan buvttadanbiERGasiiguin luohpuvuvot ollisin dasa, gii joatká seamma dálldodoaluin, earret dalle, go dálu juoga oasi eretguodđin luohpadeami olggobeallai ii stuorábut váikkut ealáhusain bargamii boahhteáiggis.

Álggahandoarjaga sáhtá juolludit maiddái fitnodatbargái, gii hálldaša dálu láigosoahpamuša vuodul, dainna eavttuin ahte dálu láigosoahpamuš deavdá 31 §:s ásahuvvon eavttuid.

27 §

Dállodoalu álggaheapmi

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte ohcci mañimustá jahkebeali sisa boazodálu dahje luondduealáhusdálu dahje dan oasi hálldašemi sirdimis lea bargagoahtán alccesis dálu boazodoaluin dahje luondduealáhusain. Go hálldašepmi sirdašuvvá muttuid mielde, de gehččojuvvo dálldodoallu álggahuvvon dalle, go váldooassi dálu lea sirdašuvvan hálldašeaddjái.

Álggahandoarjaga boazodoalu vuodul sáhtá juolludit dušše dakkár olbmui, gii ovdalgo bargagoahtá dálldodoaluin oamasta uhcit go 80 heakka ja dálldodoalu álggaheami mañná uhcimustá 80 heakka. Álggahandoarjaga juolludaneaktun lea dasa lassin ahte dálldodoalu álggaheami mañit jagi áigge boazolohku galgá šaddat uhcimustá guovttegeardasažžan dan ektui go dat lei ovdal dálldodoalu álggaheami.

Álggahandoarjaga eará luondduealáhusa go boazodoalu vuodul sáhtá juolludit, jos ealáhusbargi dietnasat luondduealáhusas leat ovdal álggaheami leamaš vuollel 5 900 euro. Golmma čuovvovaš kaleanddarjagi áigge álggahandoarjaga juolludemi mañná doarjaga máksineaktun lea ahte 4 §:s oaivvilduvvon ollesdietnasat leat uhcimustá 8 300 euro. Álggahandoarjja ii lohkkovuvvo mielde ovdalis máinnašuvvon dietnasiidda.

Doarjaga ii sáhte juolludit olbmui, geasa lea juo ovdal juolluduvvon vástideaddji doarjja dálldodoalu álggaheapmái.

28 §

Bargobidjosii guoski gáibádusat

Jos hálldašanválldi vuollai fidnejuvvon dáluš jodihuvvon doaibma ii dálldodoalu álggahettiin gáibit uhcimustá bealle olmmošbargojagi bargobidjosa, de dálu várás galgá dahkat ovddidanplána, mas galgá čájehit, mo bealle olmmošbargojagi gáibádus šaddá devdojuvuvot guhkimustá guovtte jagi sisa dálldodoalu álggaheamis.

Jos bargobijusgáibádusa lea jurdda ovddidanplána mielde deavdit nu, ahte fitnodatbargi háhká iežas hálldašanválldi vuollai loahppaoasi dan dáluš, mas lea bargagoahtán dálldodoaluin, de ohcamis galgá ovdanbuktít máinnašuvvon oasi hálldašeaddji addin čatnaseami das, ahte son luohpada dán oasi hálldašanvuoigatvuođa doarjaga ohccái.

Doarjjaoažžu galgá ovdanbuktít bargofápmo- ja ealáhusguovddázii čilgehusa 1 momeanttas oaiivvilduvvon gáibádusa dievvamis mañimustá golmma mánu sisa mearreáiggi nohkamis.

Fitnodat galgá deavdit 1 momeanttas mearriduvvon bargobijusgáibádusaid nu mañggageardas- aččat go seamma dáluš leat álggahandoarjaga oazžut. Guimmežat gehččojuvvoba goittot oktan doarjjaoažžun.

29 §

Ealáhusbargin álgín servoša osolažžan

Olbmui, gii das maŋŋá go lea ožžon boazodálu dahje luondduealáhusdálu dahje dan oasi iežas hálldašeapmái nugo 26 ja 27 §:s daddjojuvvo searvá seamma áigge dakkár rabas fitnodatsearvvi, kommandihttasearvvi dahje oasussearvvi osolažžan dahje ossodatgotti lahttun, man váldoulbmilin lea bargat boazodoaluin dahje luondduealáhusaiguin servoša ovttá dahje eanet osolaččaid dahje lahtuid dálus dahje dáluin, sáhtá juolludit álggahandoarjaga, jos:

1) servoša lahtuid dálut leat dakkár gaskka duohken nubbi nuppis ahte lea vuogas bargat ovtas ealáhusain;

2) servoša osolaččat dahje lahtut leat maiddái persovnnalaš ovddasvástádusas servoša čatnasemiin ja geatnegasvuodain;

3) servoša lahtut vástidit guhtege iehčanassii buvttadussii dahje dálldollui guoski dakkár mávssolaš doaimmas dahje doaibmabijus ahte dan vuodul lahtu sáhtá atnit fitnodatbargin; ja

4) servošii gulli osolaččaid dahje lahtuid dálut gehččojuvvojit deavdit ekonomalaččat eallindohkálaš boazodálu dahje luondduealáhusdálu gáibádusaid.

30 §

Vuovdedoalloeatnama olggobeallai guodđin

Álggahandoarjaga sáhtá juolludit, vaikko dálu vuovdedoalloeana guddojuvvoge luohpadeami dahje hálldašeami luohpadeami olggobeallai. Doarjja ii goittot juolluduvvo, jos lea jáhkkmis ahte vuovdedoalloeatnama olggobeallai guodđin hehte mearkkašahtti láhkai dálu ovddideami dálodoalu álggaheami maŋŋá.

31 §

Láigoheapmái guoski sierraeavttut

Jos dálлу hálldašuvvo láigosoahpamuša vuodul, de galgá láigovuoigatvuoda bissovašvuoda nannet eanalága (540/1995) 10 logu 2 §:a mieldásaš registreremiin dahje eará doarvái buorrin gehččojuvvon vuogi mielde.

Jos láigosoahpamuš guoská visttiide dahje dakkár eanabihtáide, main ohcci ovddidanpláns lea almmuhan dahkat investeremiid, iige jearaldat leat smávva investeremiin, de doarjaga juolludaneaktun lea ahte láigosoahpamuša eavttuid mielde doarjjaoažžus lea vuoigatvuohta buhtadussii dakko bokte, go investeren lea bajidan láigohuvvon eanabihtá árvvu ja ahte buhttenákkaid birra lea sohppojuvvon.

32 §

Álggahandoarjaga alimusmearri

Álggahandoarjaga, mii juolluduvvo ruhtadoarjjan, alimusmearri lea 25 000 euro.

Loana dálu dahje luovosopmodaga dahje daid guktuid háhkama várás sáhtá juolludit eanemustá 100 000 euro. Stáhtaloana reantoovddu, reantofriddjavuoda ja friddjajagiid oanedemiid dahje reantodoarjjaloanaid reantodoarjaga mearri sáhtá leat eanemustá 25 000 euro.

Dálu háhkan- dahje fitnodaga ovddidaninvesteremiidda galgá atnit uhcimustá 50 proseantta álggahandoarjagis, mii juolluduvvo ruhtadoarjjan.

Doarjja ii juolluduvvo dahje dan mearri sáhtá vuoliduvvot, jos ii leat vuogas juolludit doarjaga dahje juolludit dan ollesmearrásážžan.

Doarjaga mearis váldojuvvo geahpedeaddjin vuhtii seamma dálu dahje luovosopmodaga háhkamii juolluduvvon dahje fidnejuvvon eará doarjja. Álggahandoarjaga sáhtá goittot juolludit eanemustá 2 momeanttas mearriduvvon meari, jos álggahandoarjja ovtas eará doarjagiin ii mana badjel 55 proseantta dálldodoalu álggaheami dohkálaš goluin. Rudaissirdinvearofriddjavuoda árvu, mii fidnejuvvo dálldodoalu álggahanloana vuodul, váldojuvvo vuosttažettiin vuhtii loana rentui guoski doarjagis.

33 §

Dállodoalu álggahangolut

Loana sáhtá juolludit:

1) dálu dahje dan oasi ja dasa lassin luovosopmodaga háhkanhatti máksimii; dahje

2) álggahettiin dálldodoalu láigodálus, odđa luovosopmodaga háhkamii dahje dakkár adnon luovosopmodaga háhkamii, man várás vuovdái ii leat juolluduvvon doarjja ja man gánnáha ollu ovdal háhkat adnon hámis go vástideaddji luovosopmodaga ođasnaga.

9 lohku

Bálgosiid doarjun

34 §

Investerendoarjja ja dan alimusmearri

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 15 §:a 1 ja 2 momeantta mieldásaš investeremiidda sáhtta juolludit doarjaga eanemustá 75 proseantta dohkálaš goluin. Lága 16 §:a 1 momeantta mieldásaš investeremiidda sáhtta juolludit doarjaga eanemustá 45 proseantta dohkálaš goluin.

35 §

Huksenplánat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon áiddiid, mat leat boazodoalu dáfus dárbbaslaččat, huksenplánaid dahká oktan golloárvvoštallamiin Bálgosiid ovtastus. Njuovahagaid huksenplánaid oktan golloárvvoštallamiin dahká Eana- ja meahccedoalloministeriija dohkkehan ámmátolmmoš.

Eará visttiid go boazonjuovahagaid huksenplánaid seammá go elerávdnjegeassima, čáhcefuolahusa ja geainnuid ráhkadeami huksenplánaid ja boazodoalu dáfus dárbbaslaš áiddiid huksenplánaid dárkkista ja dohkkeha Lappi bargofápmo- ja ealáhusguovddáš. Boazonjuovahagaid huksenplánaid earret eallindárbbasšhygienalaš osiid dohkkeha maidái Lappi bargofápmo- ja ealáhusguovddáš. Njuovahagaid eallindárbbasšhygieniijas lea fámus, mii eallindárbašiid, mat fidnejuvvojit ealliin, eallindárbbasšhygieniija birra addojuvvon lágas (1195/1996) ja dan vuodul mearriduvvo.

Geaidnoráhkadanfitnuid, čáhceháhkkan- ja duolvačáhcerusttegiid ja elerávdnjegeassinfitnuid plánaid dahkamis ja dárkkisteamis váldojuvvojit vuhtii mearrádušat, maid Eana- ja meahccedoalloministeriija addá dárbbu mielde dárkileappot ása- husain.

36 §

Doarjaga ohcan

Ohcan galgá doaimmahuvvot Bálgosiid ovtastussii, mii galgá doaimmahit ohcama ja iežas

cealkámuša das Lappi bargofápmo- ja ealáhusguovddáša dálanguovloossodahkii.

Jos ruhtadoarjja ohccojuvvo bálgosiid oktasaš fitnu várás, de bálgosat galget guoddit oktasaš doarjjaohcama. Ruhtadoarjaga sturrodát bálgosa nammii mearriduvvo bálgosguovdasaš alimus lobálaš boazologuid mielde.

37 §

Doarjaga mávssiheapmi

Bálgosiidda guoski doarjagiid mávssiheamis čuvvojuvvojit dán ása- husa 13 logu njuolggadusat.

Bálgosiidda áiddiid áidumis ja ordnemis boah- ti goluide juolluduvvon doarjagiid ja bálgosiidda juolluduvvon geaidnoráhkadan- doarjagiid mávssi- handárkkistemiid dahká gieldda eanadoalloeise- váldi. Maŋimuš mávssihane- arri máksojuvvo das maŋná, go bargofápmo- ja ealáhusguovddáša dálanguovloossodat leat gávn- nahan ahte bargu lea gergejuvvon dohkálaš vuogi mielde. šaddadaneat- namiid suodjeáiddiid loahppadárkkistemiid dah- ká goittot gieldda eanadoalloeiseváldi.

10 lohku

Doarjja ovddidanfitnuide

38 §

Ovddidanfidnu

Doarjaga sáhtta juolludit boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 14 §:s ja 18 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon ovddidanfitnu plá- nen- ja čilgenbargui ja áššedovdiveahkkái, skuv- lemii, investeremiidda ja dan ollašuhttimii guoski eará bargui. Doarjunvuloš investeremat galget vál- dojuvvo mielde ovddidanfidno- pláni.

Fitnodatdoaimma ovddidanfitnuin galget ávkašuvvat fitnu ollašuhttimis moanat fitnodagat.

Ovddidanfidnui oassálasti fitnodatbargái dahje fitnodahkii sáhtta fitnodatguovdasaš doaimba- biju várás juolludit doarjaga nugo ovdalis mearri- duvvo.

39 §

Doarjjaoažžut

Doarjaga sáhtta juolludit lunddolaš persovdnii, moanaide lunddolaš persovnaide ovttaš dahje priváhta- dahje almmosvuoigatvuodalaš servoši dahje vuodđudussii.

Doarjaga sáhtta juolludit ovddidanfitnu ollašuhttimii 1 momeanttas oaivvilduvvon priváhta- dahje almmosvuoigatvuodalaš servoši dahje vuodđudussii, jos:

1) doarjunvuloš ovddidandoaibma guoská mearkkašahhti láhkai doarjjaoažžu bargguide dahje doaibmajurdagii; ja

2) servošis gehččojuvvojit leat doarvái buorit vejolašvuodát doarjunvuloš ovddidanfitnu ollašuhttimii.

40 §

Doarjunvuloš ovddidandoaibmabijut

Ovddidanfidnu galgá ollašuhttit uhcimustá ovtta EO:a dálanguovllu ovddidanásahusa 33 artihkkala ulbmiliin.

Ovddidanfitnu ollašuhttin galgá opppalohkái ovddidit fitnodatdoaimma guovllus dahje buoridit ovddidanfidnui oassálasti fitnodatbargiid ja fitnodagaid doaibmavejolašvuodaid, vaikko ovttaskas doarjjaoažžu doaimmašiige nu ahte ii buvttu vuoitu, dahje galgá boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 18 §:a 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon dáhpusain buoridit báikegotti dahje guovllu birgen- ja eallinvejolašvuodaid.

Ovddidanfitnu galgá leat ollašuhttimin olmmoš, geas lea ovddasvástádus.

Doarjaga ii oáččo juolludit doaibmadoarjjan.

41 §

Dáhkádusgeatnegasvuohta

Eará doarjjaoažžu go almmosvuoigatvuodalaš searvvuš galgá dárbbu mielde addit doarvái buori dáhkádusa das, ahte doarjaga (mii berrojuvvo ruovttoluotta doarjjaoažžus) sáhtta máhcahit EO:ai, jos fidnu ii leat ollašuhttojuvvon, lea boastut ollašuhttojuvvon dahje boazodoalu ja luondduealáhuslágaid ruhtadanlága 43 ja 44 §:s oaivvilduvvon eará siva dihte. Dáhkádusa galgá addit doarjaga juolludan eiseválddi háldui.

42 §

Ovddidanfitnu dohkálaš golut

Ovddidanfitnu doarjundohkálaš gollun sáhtta dohkkehit:

1) čilgen- ja plánenbarggu várás bálkáhuvvon bargi dahje áššedovdi govttolaš bálká- ja máksogoluid;

2) dakkár badjelmearálaš doaibmagoluid, mat leat boahtán servoša geavahan- dahje molsunopmodaga geavaheamis čilgen- ja plánenbarggu dahkamii dahje ovddidanfitnu ollašuhttimii;

3) skuvlema lágideamis dahje ovddidanfitnu ollašuhttimis boahtti materiálagoluid ja latnjaláigguid;

4) skuvlema lágideaddji govttolaš bálká- dahje máksogoluid;

5) áššedovdi govttolaš bálká- dahje máksogoluid; ja

6) ovddidanfitnu ollašuhttima várás bálkáhuvvon bargoveaga govttolaš bálká- dahje máksogoluid.

43 §

Doarjaga alimusmearri

Doarjaga ovddidanfidnui sáhtta juolludit eanemustá 90 proseantta ovddidanfitnu dohkálaš goluin, goittotge eanemustá dan meari, mas lea sohppojuvvon áššáigullelaš prográmmas, dahje prográmma olggobealde ollašuhttit jurddašuvvon ovddidanfidnui eanemustá dan meari, maid EU-kommišuvdna lea dohkkehan addojuvvon EO:a rámain (96/C 45 06) stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, dahje stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo áššáigullelaš ulbmiliin, guoski eará váldoprinsihpain.

Ovddidanfidnui guoski ovdačilgehusaid ollašuhttedettiin ja ulbmil 1 -prográmma, guovlluguovdasaš dálanguovloprográmma ja dálanguovllu EO- álggaprográmma ollašuhttedettiin sáhtta teknihkalaš veahkkin doarjaga juolludit eanemustá 100 proseantta dohkálaš goluin.

44 §

Ovddidanfidnui gulli investeremiid dohkálaš golut

Doarjaga sáhtta juolludit dakkár ovddidanfidnui guoski ja dan ollašuhttima várás dárbbaslaš

geavahanopmodatháhkamiidda ja daid muhttin-
ja buoridanbargguide, mat eai guoskka fitnodat-
doibmii, čuovvovaččat:

- 1) visttiid huksen, viiddideapmi ja ordnen; ja
- 2) rusteggiid ja mašiinnaid háhkan ja daid di-
vvunbarggut.

Doarjaga ii sáhte juolludit eanaháhkamii.

Doarjaga gittaopmodaga ja dan oasi háhkamii
sáhtta goittot juolludit, jos háhkkojuvvon eanavii-
dodagas leahkki visti hábme váldooasi gittaopmo-
daga árvvus ja lea dárbbaslaš dán ása-
husa mielddasáš ovddidanfitnu ollašuttima várás ja
doarjjaoažžu ovdanbuktá dasa erenoamáš dohká-
laš ákkaid.

45 §

Ovddidanfitnu investerendoarjaga alimusmearri

Ovdalis 44 §:s oaivvilduvvon investeremiidda
sáhtta doarjaga juolludit eanemustá 75 proseantta
dohkálaš goluin.

46 §

Doarjaga juolludaneavttut

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte:

- 1) ovddidanfidnu ollašutttojuvvo ása-
huvvon meareáiggi sisa dohkkehuvvon plána mielde;
- 2) doarjjaoažžu bargá doarjunvuloš doaimmain
gáržžitkeahhtá dan mearkkašahhti láhkai dan uchi-
musáiggi, mii ása-
huvvon doarjjamearrádusas;
- 3) doarjjaoažžu ii luohpat doarjunvuloš geava-
hanopmodaga vida jahkái almmá bargofápmo- ja
ealáhusguovddáža lobi haga.

11 lohku

Loana juolludeapmi ja loatnaeavttut

47 §

Loana juolludeapmi

Ruhtalágádus juolluda sihke stáhtaloana ja loa-
na, mas stáhta máksá ruhtalágádussii reantodoar-
jaga. Loana oažžu juolludit easkka das maŋŋá, go

bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea addán doarj-
jaohcamii mearrádusa.

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáša mearrádus
galgá laktojuvvot vealgegirjái ja dan eavttut galget
vealgegirjeeaktun vuhtiiváldojuvvot.

48 §

Nuppástusohcama váikkuhus lotnii

Jos doarjaga mearri dahje doarjjaeavttut mear-
rádusa birra dahkkojuvvon váidaga geažil nuppás-
tuvvet, de galgá loana meari ja eavttuid muhttit
vástidit váidagii addojuvvon mearrádusa eavttuid.
Ruhtalágádus ii goittot leat geatnegahttojuvvon
muhttit loatnameari stuorábun go lea doarjaga oza-
dettiin guottihan.

Reantodoarjjaloana eavttuid ii oaččo dahkkoju-
vvon váidaga geažil muhttit almmá ahte ruh-
talágádus lea miehtan dasa.

49 §

Loatnarudaid lokten

Loana oažžu loktet das maŋŋá go doarjaga juol-
ludan eiseválddi mearrádus lea addojuvvon ja ruh-
talágádus lea juolludan loana. Loatnaoažžu galgá
addit loana loktema várás čilgehusaid, maid Eana-
ja meahccedoalloministeriija lea mearridan ása-
husain.

Eanaoastimii juolluduvvon loatna galgá lokte-
juvvot guovtte jagi sisa doarjjamearrádusa dahka-
mis. Loana oažžu loktet eanemustá guovtte earis.
Loatnarudaid galgá farggamusat geavahit gávpe-
girjgis sohppojuvvon gávpehatti, loanaid, mat gal-
get eretmáksojuvvot, ja gávppi ruhtadeapmái
ožžojuvvon ruhtalágádusa loana máksimii.

Investerenloana, visteloana ja doarjaga nuorra
ealáhusbargiid dálldoalu álgaheami várás oažžu
loktet ovttá dahje eanet eriin Eana- ja meahccedo-
alloministeriija ása-
han vuogi mielde. Loana
mañimuš earri galgá loktejuvvot mañimustá jahke-
beali sisa barggu čadahanáigin mearriduvvon áig-
gi nohkamis dahje luovosopmodaga háhkamis. Jos
fidnu lea gárvvásmuvvan dahje luovosopmodat
háhkkojuvvon ovdalgo doarjjamearrádus lea ad-
dojuvvon, de loana mañimuš earri galgá lokteju-
vvot jahkebeali sisa doarjjamearrádusa addimis.

50 §

Stáhtaloana máksui šaddan ja reanttu máksin

Loatnaoážžu galgá máksit stáhtaloana ruovttoluotta seammasturrosaš oanáduseriiguin jahkebeallásaččat.

Stáhtaloana reanttut ja oanádusat šaddet máksinláhkai guđege jagi cuoŋo- ja golggotmánu maŋimuš beaivve. Loana vuosttas oanádusmáksu šaddá máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii jagi geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas eari loktema maŋŋá. Visteloana dahje huksenbargui juolluduvvon investerenloana vuosttas oanádusmáksu šaddá máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii guovtte jagi geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas oasi loktema maŋŋá.

Loana reantu galgá máksojuvvot guđege loatnaeari loktenbeaivvi rájes, jos 55 §:s ja 68 §:s ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

Loatna galgá oktan 55 §:s oaivvilduvvon máksogeahpádusaiguin máksojuvvot ruovttoluotta stáhtii boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 27 §:s mearriduvvon áiggis, jos fitnodaga sanerema birra addojuvvon lága (47/1993) dahje priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága (57/1993) mieldásaš mearrádusas dahje eaktodáhtolaš vealgeordnemis ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

Loatna dahje stáhta oažžun galgá ollásit máksojuvvot hávil lagamustá čuovvovaš máksinbeaivve, jos oaiveopmodat, mii ii leat vel šaddan máksinláhkai, lea eanemustá 850 euro.

51 §

Reantodoarjjaloana máksinláhkai šaddan ja reantobadji

Loatnaoážžu galgá máksit reantodoarjjaloana ruovttoluotta seammasturrosaš oanáduseriiguin jahkebeallásaččat dahje jahkenjealjádasaide mielde.

Reantodoarjjaloana vuosttas oanádusmáksu šaddá máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii jagi geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas eari loktema maŋŋá. Visteloana dahje huksenbargui juolluduvvon investerenloana vuosttas oanádusmáksu šaddá goittot máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii guovtte jagi

geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas eari loktema maŋŋá. Eana- ja meahccedoalloministeriija sáhttá dohkkehit valuhtamearrásaš loana reantodoarjjaloatnan maiddá dalle, go loana oaiveopmodat šaddá ovttá earis dahje muđui go ovdalis govviduvvon hárvvet erii ruovttoluotta máksinláhkai.

Reantu galgá máksojuvvot 1 momeanttas mearriduvvon máksinbajiid mielde guđege loatnaeari loktenbeaivvi rájes.

52 §

Vealgeordnemiid váikkuhusat stáhtaloana ruovttoluottamáksineavttuide

Jos fitnodaga sanerema birra addojuvvon lága dahje priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága mieldásaš duopmostuolu mearrádusas ii nuppeláhkai daddjojuvvo, de stáhtaloatna šaddá máksinláhkai nugo 50 §:s lea daddjojuvvon das maŋŋá, go máinnašuvvon meannudeamis sohppojuvvon geahpádusat leat nohkan.

53 §

Reantodoarjjaloanaid eavttuid nuppástuhttin

Ruhtalágádus ja loatnaoážžu eaba oaččo soahpat reantodoarjjaloana eavttuid nuppástuhttimis almmá bargofápmo- ja ealáhuslágádusa lobi haga, jos lea jáhkkinis ahte nuppástusa geažil stáhta reantodoarjjagolut lassánit loahppaloatnaáigge. Almmá ahte dat mii ovdalis daddjojuvvo dan hehtte, de reantodoarjjaloana eavttuid oažžu nuppástuhttit das maŋŋá, go loitnii ii šat máksojuvvo reantobuhtadus iige dat gula earáge doarjjadoaimmaid vuollai.

54 §

Loatnaáiggi oanedeapmi ja badjelmearálaš oanádus

Loatnaoážžu ja ruhtalágádus sáhttiba soahpat loatnaáiggi oanedeamis ja badjelmearálaš oanádusa máksimis ja daid váikkuhusas máksinláhkai šaddi oanádusaide. Badjelmearálaš oanedeamis beroškeahhtá galget mávssekeahtes oaiveopmodahkii rehkenastojuvvon reantoearit máksojuvvot oanedeami čuovvovaš máksinbeivviid.

55 §

Máksingeahpádusat

Loatnaoázžu gaskaboddosaš ekonomalaš váttisvuodaid geahpedeami várás sáhtta reanto-doarjjaloanaid ja stáhtaloanaid oanádusmávssuide miediit mañideami ja stáhtaloanaide reantofriddjavuoda guhkimustá golmma jahkái hávil, oktiibuot goittot guhkimustá viđa jahkái. Dalle go orru gávdnomin sierra sivva, de máksinmañideami ja reantofriddjavuoda sáhtta juolludit mearriduvvon eavttuiguin ja mearriduvvon geahpádusa eretgeassit.

Oanádusaid mañideami sáhtta miediit nu, ahte loatnaáigi guhkiduvvo mañidanjagiid lohku-meriin ja mañiduvvon oanádusearit berrojuvvojit seamma mánnga earis álgoloatnaáiggi nohkama mañjá. Loatna galgá goittot máksojuvvot ruovttoluotta boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 27 §:a 1 momellantas mearriduvvon alimusloatnaáiggi sisa. Oanádusaid mañideami sáhtta miediit maiddá nu, ahte oanádusmávssut, mat máksojuvvojit mañidanjagiid mañjá, dárkkistuvvojit almmá muhtekeahttä loatnaáiggi.

Mañideamiid ja reantofriddjavuoda miediha ohcama vuodul ruhtalágádus. Jos mañideapmi šaddá oktan ovddit mañideamiiguin miediuvvot eanet go guokte jagi dahje jos jearaldagas lea reantofriddjavuoda miediheapmi, de ohcan galgá addojuvvot áššáigulleaš ruhtalágádusa guovddášruhtalágádusa čoavdinláhka. Ovdalgo ášši čovdojuvvo, de galget Eana- ja meahccedoalloministeriija ovddasteaddjit dárkkistit ohcama ja dohkkehit máksingeahpádusevttohusa. Jos loana dáhádussan lea miediuvvon stáhtadáhádus, de dárkkisteapmi ii čadahuvvo, muhto mañideamiid miedihaneaktun lea bargofápmo- ja ealáhusguovddáža lohpi. Jos mañideami geažil dáhádusmearrádusa eavttuid galggašii nuppástuhtit loana ruovttoluottamáksináiggi ja máksimiid máksinláhka šaddamii guoski eavttuid lassin earáge osiin, de galgá bargofápmo- ja ealáhusguovddáš addit ášši Eana- ja meahccedoalloministeriija čoavdinláhka.

Máksingeahpádusaid eretgeassima birra mearrida bargofápmo- ja ealáhusguovddáš.

56 §

Loana sirdin nuppi velggolažžii ja ovddasvástádusas luoitin

Ruhtalágádus sáhtta ohcama vuodul sirdit ovda-

lis máinnašuvvon loanaid odđa oamasteaddji vástidanláhka, jos odđa boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága mielddasaš eanaoastinloatna ii juolluduvvo dahje juolluduvvon loatna lea uhcci ollesgávpehatti ektui. Eará fitnodatdoaimma go boazodoalu dahje luondduealáhhusa várás juolluduvvon loana sáhtta ruhtalágádus sirdit fitnodaga odđa oamasteaddjai, jos dat lea boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága mielde doarjun-dohkálaš.

Dálu oasi luohpadan velggolačča sáhtta ohcama vuodul luoitit vástideamis loanas dahje vuovdinhaddeoázžumis dainna eavttuin, ahte luohpadeamioázžus lea juo ovddežis leamaš oktasáš ovddasvástádus loanas dahje oázžumis iige ovddasvástádusas luoitin bija vára vuollai loana dahje oázžuma ruovttoluottamáksima.

Ovdalgo loatna sirdojuvvo dahje ovddasvástádusas luitojuvvo, ruhtalágádus galgá bivdit áššis bargofápmo- ja ealáhusguovddáža cealkámuša

57 §

Loana sirdin ruhtalágádusas nubbái

Loana sáhtta sirdit ruhtalágádusas nubbái, jos sirdin ja stáhtaloanain dasa lassin dárbbaslaš stáhta ja ruhtalágádusa gaskasaš vealgegirjeordnemat ollašuhthtojuvvojit nugo Eana- ja meahccedoalloministeriija lea dohkkehan. Loana, mas lea ain loatnaáigi uhcit go jahki dahje man loahppaloatnameari lea uhcit go 1 700 euro, ii goittot sáhte sirdit.

Loatnaoázžu lobi haga loana sáhtta sirdit dušše, jos ministeriija sierra geahčča ahte dasa gávdnojit ruhtalágádusa doaimma nuppástuvvama geažil erenoamáš mávssolaš sivat.

58 §

Ruhtalágádusa goluid buhtten

Ruhtalágádusaide máksojuvvo jahkásačcat boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága vuodul juolluduvvon stáhtaloanain loatnadikšun- ja eará goluid buhtadus 0,75 proseantta mávssekeahtes loatnaoaveopmodaga mearis.

Boazoeconomiijalága ja luondduealáhhuslága ja ovdal daid fápmuiboahtima dálá láhkamearrádusaid vuodul juolluduvvon stáhtaloanain dikšumis máksojuvvo vástideaddji buhtadus 0,60 proseant-

ta, jos loatna lea juolluduvvon ovdal ođđajagimánu 1. beaivvi 1992. Das maŋŋa juolluduvvon loanain dát buhtadus máksojuvvo 0,75 proseantta.

59 §

Stáhtaloanaid gollobuhtadusa ja reantodoarjaga mávssiheapmi

Ruhtalágádusat galget ohcat buhtadusa, mii máksojuvvo stáhtaloanain, boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 29 §:a mielde guovddášruhtalágádusa bokte Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddázis gudege kaleanddarjahkenjealjádasa hárrái sierra.

Ruhtalágádusat galget ohcat boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 26 §:s oaivvilduvvon reantodoarjaga guovddášruhtalágádusa bokte Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddázis gudege reantobaji hárrái sierra. Reantodoarjaga oažžu ohcat eanemustá oktii mánotbajis.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon buhtadus ja 2 momeanttas oaivvilduvvon reantodoarjaga ii máksojuvvo juo máksinláhkai šaddan loatnaoai-veopmodaga hárrái, jos jearldat ii leat fitnodaga saneremii dahje priváhtaolbmo vealgeordnemii guoski meannudeami guorahallojuvvomis.

60 §

Máksinnávccahisvuoda ja loahpalaš massima gávnnahheapmi

Boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 23 §:s oaivvilduvvon loatnaoazžu máksinnávccahisvuodta galgá gávnnahuvvot olggosmihtideamis. Jos dáhkádušopmodat vuvdojuvvo bargofápmo- ja ealáhhusguovddáža dohkkehan vuogi mielde muđui go bággočuorvvasgávppiin, de loahpalaš massin gávnnahuvvo oamastanvuoigatvuoda sirdašuvvama ja gávpehatti máksima maŋŋa. Muđui loahpalaš massin gávnnahuvvo bággočuorvvasgávppis loatna máksojuvvon juohkoossodaga vuodul. Jos fitnodatsaneremis dahje priváhtaolbmo vealgeordnemis lea mearriduvvon dahje eaktodáhtolaš vealgeordnemis dahje dan vástideaddji eará meannudeamis lea sohppojuvvon ahte dáhkáduš ii geavahuvvo dáhkádušvealggi máksimii, de loahpalaš massimin adnojuvvo loana loahppameari ja máksinláhkai šaddan reanttuid ja

sanerenprográmmas, máksinprográmmas dahje daid vástideaddji soahpamušas velggolažžii mearriduvvon máksingeatnegasvuoda erohus. Buhtadus ii máksojuvvo dakkár oasis loanas, mii ii leat vel šaddan máksinláhkai ja man loatnaoazžu ovdalis máinnašuvvon ordnemiid maŋŋa lea geatnegahttojuvvon máksit nannejuvvon dahje sohppojuvvon prográmma mielde nu guhká go loatna dikšojuvvo dan mielde.

Stáhta ovddasvástádussii báheci ossodat boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 21 §:s oaivvilduvvon loanaid massimiin rehkenastojuvvo 1 momeantta mielde gávnnahuvvon massima vuodul.

61 §

Buhtadusa máksináiigi

Boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 23 §:s oaivvilduvvon láhkamearrádusaid mielas buhtadusa, mii vuodduuvvá fitnodatsanerema dahje priváhtaolbmo vealgeordnemii, oazžu máksit ruhtalágádussii vuollerievtti nannen saneren- dahje máksinprográmma vuodul dahje dalle, go boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 30 §:s oaivvilduvvon eaktodáhtolaš vealgeordnen boahá fápmui. Jos saneren- dahje máksinprográmma nuppástusohcama geažil rievda, de váilu buhtadus máksojuvvo lágafámolaš saneren- ja máksinprográmma vuodul. Liiggas máksojuvvon buhtadus ovddoslágiduvvo Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddážii dađe mielde go loatnaoazžu máksá prográmma mielde iežas loana ruhtalágádussii. Seammaláhkai meannuduvvo, jos boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 30 §:s oaivvilduvvon eaktodáhtolaš vealgeordnen máheci.

62 §

Buhtadusa máksin ja ruovttoluotta bearran

Ruhtalágádus galgá sierra ohcat Eana- ja meahccedoalloministeriijas buhtadusa, mii máksojuvvo boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 23 §:a vuodul. Ohcamii galgá laktit čilgehusaid, maid Eana- ja meahccedoalloministeriija lea mearridan ášahusain, stáhta ovddasvástádussii báheci loatnameari gávnnahheapmi várás ja stáhta ovddasvástádusa fámusleahkináiiggi čilgema várás.

Eana- ja meahccedoalloministeriija fuolaha ruhtalágádussii máksojuvvon buhtadusaid bearramis ruovttoluotta stáhtii dalle, go buhtadusat berrojuvvojit ruovttoluotta loatnaoázžus.

63 §

Dáhkádusat

Ruhtalágádus lea geatnegahttojuvvon luohpadit stáhtii dahje vurket stáhta lohku dakkár loanaid dáhkádusaid, maid loahppameari stáhta lea máksán ruhtalágádussii dahje masa guoski oázžun lea guitejuvvon ja mat leat ainge fámus bággoollaš- uhttimis.

64 §

Vealgegirjeordnen

Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáš guite stáhta ja ruhtalágádusa gaskasaš vealgegirjiide loahpalaš massima dan sturrosažžan go saneren- dahje máksinprográmmas, eaktodáhtolaš vealgeordnema vuodđun leamaš soahpamušas dahje eará vástideaddji ordne- mis meroštallojuvvon máksinluoitimat leat ollašuvvan.

Jos saneren- dahje máksinprográmma dahje eaktodáhtolaš vealgeordnen máhccá, de šaddá stáhta ja ruhtalágádusa gaskasaš vealgi fas dáikko bokte dan sturrosažžan go máhccanmearrádu- sas ruhtalágádusa ja velggolačča gaskasaš vealggi birra lea mearriduvvon.

65 §

Loatnaáigi ja loatnadieđut

Loatnaáigi lea uhcimustá golbma jagi ja guhki- mustá 30 jagi.

Loana loatnaeavttuid mearridettiin galgá váldit vuhtii áššáigullelaš olbmo opmodaga, dietnasiid ja bearašgaskavuodaid, lagamuš áiggi investere- miid ja su ekonomalaš máksinnávccaide váikku- headdji eará sivaidd.

66 §

Stáhtaloana ollesreantu

Stáhtaloana refereansareantu sáhtta leat 6 dah- je 12 mánu euribor-reantu. Refereansarentui lasi-

huvvo guovtte proseantaovttadaga sturrosaš fásta ossodat. Stáhtaloana ollesreantu molsašuddá loat- naáigge refereansareantu rievddadeami mielde.

Eaktu, mii guoská reantu molsašuddamii 1 momeanttas mearriduvvon vuogi mielde, galgá máinnašuvvot bargofápmo- ja ealahusguovddáža mearrádu- sas.

67 §

Reantu, mii galgá máksojuvvot stáhtaloanas

Loatnaoázžu galgá máksit stáhtaloanas rean- toovddu meriin vuoliduvvon reantu. Das manjá, go reantoovdu lea loktojuvvon lohppii, de loanas galgá máksit reantu dan ollesreantu mielde.

Reantoovdduin oaivvildit 66 §:a ja loatnaoázžu máksin reantu erohusa.

68 §

Reantofriddjavuohhta

Buvttadanvistti ja ássanvistti huksemii, ordne- mii dahje viiddideapmái ja eanaoastimii juolludu- vvon stáhtaloanain ii dárbbáš máksit reantu guovtte vuosttas loatnaji áigge. Doarjja, mii juol- luduvvo reantofriddjavuohthan, rehkenastojuvvo 66 §:s oaivvilduvvon ollesreantu vuodul.

69 §

Friddjajagit

Go mearriduvvo stáhtalotnii guoski doarjaga birra, de sáhtta mearridit ahte ovttá, guovtte dahje golmma jagi oanádusat eai berrojuvvo, muhto dat guitejuvvojit máksojuvvon ovdal dan máksinbeai- vve, goas vuosttas oanádus muđui livččii galgan máksojuvvot. Bearakeahhtá báhcán oanádus reh- kenastojuvvo mielde doarjagii, go rehkenastuju- vvo doarjagii guoski ollesdoarjja. Friddjajagiid oanádusearit váldojuvvojit doarjaga rehkenaste- dettiin vuhtii juolluduvvon ollesloatnameari miel- de.

70 §

Doarjaga mearri loanas, mas ii addojuvvo dáhkádus

Boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlága 20 §:a mielde loana sáhtta juolludit dáhkádusa

haga. Dáhkádusfriddja loana doarjaga mearri lea 0,45 proseantta loana mearis. Jos loatna dohkkehuvvo juolluduvvot ollásit dáhkádusa haga, de doarjaga árvu lea goittotge 1,0 proseantta loana mearis.

71 §

Reantodoarjjaloana reantu ja reantodoarjja

Dat mii 67 §:s mearriduvvo reanttus ja reantoovddus, mii máksojuvvo stáhtaloanas, guoskaduvvo heivvolaš osiin rentui ja reantodoarjagii, mii máksojuvvo reantodoarjjaloanas.

72 §

Loanaide gulli doarjaga mearri

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš mearrida dan ruhtamearis, maid loatnaáigge sáhtta eanemustá geavahit stáhtaloana reantoovdun, oanádusaid friddjajahkin, reantofriddjavuohtan ja dáhkádusfriddja loana doarjjan dahje reantodoarjjaloana reantodoarjjan.

Doarjaga, mii juolluduvvo reantoovdun, alimusmearri lea viđa proseantta alimusreantoovdu ja reantodoarjja njealje proseantta alimusreantodoarjaga vuodul jahkebeali reantobajiid mielde rehkenastojuvvon nominálaárvodoarjjaeriid oktii-rehkenastojuvvon mearri.

Stáhtalotnii guoski reantofriddjavuohta rehkenastojuvvo ollesreanttu vuodul nu, ahte čuvvojuvvojit heivvolaš osiin 2 momeantta njuolggadusat.

Stáhtaloana friddjajagit rehkenastojuvvojit mielde dohkkehuvvon ollesloatnameari miel-dásaš oanádusaiguin.

73 §

Loatnahápmásaš doarjaga doarjjadássi

Go doarjja juolluduvvo lotnii gulli doarjjan, de oaiuvildit doarjjadássiin stáhtaloana reantoovdu, reantofriddjavuođa, oanádusaid friddjajagiid ja loana dáhkádusfriddja árvvu ja reantodoarjjaloana reantodoarjaga ollesmeari ossodaga investere-ma dohkálaš goluin.

Doarjjadási rehkenastedettiin diskonterejuvvojit reantoovdu, reantofriddjavuohta ja friddjajagiid oanádusat ja reantodoarjja, mat máksoju-

vvojit jahkebeallásaččat, doarjaga juolludanjagi árvui. Diskonterenreantun adnojuvvo refereansa- ja diskonterenreantuid nannenvuogi birra addojuvvon EU-kommišuvnna diehtunaddimis (97/C 273/03) oaiuvilduvvon refereansareantu.

74 §

Eará loatnaeavttut

Stáhtaloanaid ja reantodoarjjaloanaid eakto-dáhtolaš vealgeordnema ja mearreáiggi fámus le-ahkki doarjagiid birra mearriduvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid dihto velggiid ordnema birra addojuvvon ráddehusa ášahusas (769/2000).

12 lohku

Doarjaga ohcan ja juolludeapmi

75 §

Doarjaga ohcan

Eará go 36 §:a mielásaš doarjagii guoski ohcan doaimmahuvvo dan bargofápmo- ja ealáhusguovddášii, man rájiid siste fitnodat lea. Máksingeahpádusohcan guđđojuvvo goittot áššáigulleaš ruhtalágádussii. Eana- ja meahccedoalloministeriija nanne ohcanskovi ja mearrida daid čuvvosiid ja ohcanvuogi birra.

Doarjja galgá ohccojuvvot ovdalgo bargu dahje fidnu álggahuvvo dahje doaibmabidjui álgojuvvo. Barggu čađaheapmái guoski fitnu oažžu álggahit das maŋŋá, go ohcan lea šaddan guorahallojuvvo-mii. Doarjaga juolludettiin álggahuvvon ja álggakeahkes fidnu giedahallojuvvo seamma ákkaiguin.

Doarjaga sáhtta ohcat maidái gávpegirje- ja láigosoahpamušárvalusa vuodul dahje fáladaga vuodul.

Loatna- ja doarjjaohcama birra galgá háhkat maidái Bálgosiid ovtastusa cealkamuša, jos ohcan vuodđuduvvá muhtumassii dahje ollásit boazodoaluin bargamii.

76 §

Lotnii guoski doarjjaohcan

Dasa lassin mii 75 §:s mearriduvvo, de stáhtalotnii dahje reantodoarjagii guoski doarjjaohcamii

galgá laktit ovdal ohcama guođđima ruhtalágádusa loatnalohpádusa.

Doarjjaohcamis oaivvilduvvon loana ii oaččo juolludit ovdalgo bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea čoavdán ohcama.

77 §

Doarjaga juolludeapmi

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš juolluda doarjaga, jos Eana- ja meahccedoalloministeriija ii mearrit ahte doarjaga juolluda gieldda dálanguovloeláhuseiseváldi. Jos fitnu golut goittot mannet Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain mearridan alimusmeari badjel, de doarjaga oažžu juolludit dušše dalle, jos Eana- ja meahccedoalloministeriija miehtá dasa.

Doarjaga juolludeaddji galgá ovdalgo juolluda doarjaga bivdit doarjjaohcamis Sámedikki cealkámuša, jos doarjaga juolludeapmái guoski mearrádusa árvalit čuoheht mearkkašahti láhkai árbevirolaš ealáhusaiguin barganvejolašvuodaide.

Doarjaga juolludanmearrádusas galgá máinnašit goittot doarjaga alimusmeari ja dasa lassin sierra vejolaš EO-ossodaga ja váldegottálaš ossodaga sihke proseanttaiguin ja euroiguin ja jagi 2001 loahpa rádjai maiddá márkkiiguin, dohkálaš goluid, dárbbu mielde daid juohkáseami, doarjaga juolludaneavttuid, mávssihañggi, eavttuid ja meannudeami ja doarjaga ruovttoluottabearramii guoski eavttuid. Mearrádusa galgá ákkastallat ja dasa galgá laktit doarjjaohcančuheami.

Mearrádus, mainna doarjja lea juolluduvvon, nohká leahkimis fámus jagi geažes mearrádusa addinbeaivvis, jos doarjaga vuosttas earri ii leat daddjojuvvon ággi sisa máksojuvvon dahje dan máksin dahje loana lokten lea ohccojuvvon. Dutkanruđaide guoski mearreáigi nohká goittot mearrádusa addinjagi golggothmánu manimus beaivve. Mearreáiggiid sáhtá ohcama vuodul guhkidit ovdalgo dat nohket, jos guhkideapmái gávdnojit erenoamáš mávssolaš sivat.

13 lohku

Doarjaga máksin

78 §

Ruhtadoarjaga máksin

Ruhtadoarjaga juolludan eiseváldi máksá

ruhtadoarjaga ohcama vuodul luovosopmodaga háhkama, fitnu goluid dahje barggu ja doaibmabiju čađaheami birra ovdanbuktojuvvon dohkálaš čilgehusa vuodul.

Fitnodatdoaimma investerendoarjaga máksi-neaktun lea dasa lassin ahte investeren lea ollašuhthtojuvvon maiddá eará eiseválddiid go doarjaga juolludeaddji ášahan ráddjehusaid ja lohpeavttuid mielde ja daid dievvamis lea addojuvvon čilgehus.

79 §

Mávssiheami ohcanáigi

Ruhtadoarjaga máksima galgá ohcat doarjja-mearrádusas ášahuvvon mearreáiggiis.

Ovddidanfidnui juolluduvvon ruhtadoarjaga máksima galgá bivdit manimustá njealje mánu sisa ovddidanfitnu ollašuhthtimii ášahuvvon ággi nohkamis. Ruhtadoarjaga sáhtá máksit guhkimustá guokte jagi prográmma fámusleahkinággi nohkamis.

Dat mii ovdalis ovddidanfidnui juolluduvvon ruhtadoarjaga birra mearriduvvo, guoská maiddá ruhtadoarjagii, mii ovddidanfitnu ollašuhthtima várás lea juolluduvvon fitnodatdoibmii.

80 §

Luovosopmodaga háhkamii juolluduvvon ruhtadoarjaga máksin

Luovosopmodat gehččojuvvo háhkkojuvvon, go oppa gávpehaddi lea máksojuvvon ja oamastanvuogatvuolta lea sirdašuvvan. Ruhtadoarjja ii máksojuvvo oassemáksogávppiin dahje eará dannelsasaš vuogi mielde ruhtaduvvon háhkamii. Ruhtadoarjaga sáhtá máksit ovttá dahje eanet eriin nugo Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain mearriduvvo.

81 §

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjaga máksin

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjaga ruhtadoarjjaossodat máksojuvvo virggi beales golmma earis, main vuosttas lea 40 proseantta ja guokte

čuovvovačča 30 proseantta juolluduvvon ruhtadoarjagis. Ruhtadoarjaga vuosttas earri máksojuvvo doarjaga juolludeami čuovvovaš njukčamánu dahje golggotmánu maŋimuš beaivve dainna eavttuin ahte doarjaga juolludan- ja máksineavttut leat earret skuvlengáibádusa ja bargomearregáibádusa dievvan. Ruhtadoarjaga maŋimuš oasi máksima eaktun lea ahte maiddái guoskevaš eavttut ja eavttut dálu háhkamii ja fitnodaga ovddideapmái guoski investeremiid hárrái leat dievvan. Nubbi earri máksojuvvo jagi geažes vuosttas earri máksimis ja goalmát earri jagi geažes nuppi earri máksimis.

82 §

Huksendoarjaga máksin

Hukseninvesteremii juolluduvvon doarjja máksojuvvo eanemustá njealje earis. Doarjjaeari máksineaktun lea ahte visti gárvvisuodadási vástida máksinvuloš eari ja ovdal máksojuvvon eriid ossodaga ruhtadoarjagis. Maŋimuš eari sturrodat lea goittot uhcimustá 20 proseantta ruhtadoarjagis ja dat máksojuvvo easkka dalle, go visti lea ollásit gárvvásmuvvan. Gárvvisuodadásis galgá ovdanbuktit duodaštusa. Duodaštusa addá bargofápmo- ja ealáhusguovddáža doarjjamearrádusas daddjojuvvon eiseváldi.

Ruhtadoarjaga máksima ozadettiin galgá dasa lassin ovdanbuktit máksinvuloš doarjjaeari mearis duhtošiid huksengoluin.

83 §

Ovddidanfidnui juolluduvvon doarjaga mávssiheapmi

Ovddidanfidnui juolluduvvon doarjja máksojuvvo čájuhuvvon goluid mielde jahkásaččat eanemustá golmma earis oktan vejolaš ovdamávssuin. Ovdamáksun sáhhtá máksit eanemustá 50 proseantta ruhtadoarjagis. Nuppi eari sáhhtá máksit easkka, go vuosttas eari vástideaddji ossodat fitnus lea ollašuhthtojuvvon ja čilgehus ruđaid geavaheamis lea doaimmahuvvon bargofápmo- ja ealáhusguovddážii. Maŋimuš earri máksojuvvo das maŋŋá, go doarjjaoažžu lea doaimmahan iežas doaimmas ja ruđaid geavaheamis čilgehusa doarjjamearrádusa eavttuid mielde.

84 §

Ovddidanfidnui gulli huksendoarjaga máksin

Hukseninvesteremii juolluduvvon ruhtadoarjja máksojuvvo oktan vejolaš ovdamávssuin eanemustá njealje earis. Ovdamáksun sáhhtá máksit eanemustá 20 proseantta ruhtadoarjagis. Nuppi ja goalmát eari máksima eaktun lea ahte visti gárvvisuodadási vástida máksinvuloš eari ja ovdal máksojuvvon eriid ossodaga doarjagis. Maŋimuš earri máksojuvvo goittot easkka dalle, go visti lea ollásit gárvvásmuvvan. Gárvvisuodadásis galgá ovdanbuktit duodaštusa. Duodaštusa addá bargofápmo- ja ealáhusguovddáža doarjjamearrádusas daddjojuvvon eiseváldi.

Doarjaga ii oaččo máksit nu, ahte dat manná badjel prográmmas guoskevaš doaibmalinnjái lágidity sohppojuvvon EO:a doarjjaossodaga prográmmabaji áigge.

14 lohku

Doarjaga eretcealkin ja ruovttoluottabearran

85 §

Loatna- ja ruhtadoarjjaearit, mat máksojuvvojit ruovttoluotta

Loana ja ruhtadoarjaga eretcealkkedettiin ja doarjaga ruovttoluotta bearadettiin galgá seammás mearridit, galgágo máksinláhkai mearriduvvon oaiveopmodaga máksit ovttá vai eanet eriin. Seammás galgá maiddái mearridit ruovttoluottamáksima áigemearis, mii ii oaččo leat ruhtadoarjaga hárrái guhkit go okta jahki ja stáhtaloana hárrái guhkit go guokte jagi.

Go loatna, stáhta vuovdinhaddeoažžun ja ruhtadoarjja dahje doarjja mearriduvvojit ollásit dahje muhtumassii ruovttoluotta máksojuvvot, de galgá seammás mearridit, galgágo máksinvuloš meari máksit ovttá vai eanet eriin. Loana ii goittot oaččo mearridit máksinláhkai badjel golmma jagi máksináiggiin.

86 §

Reantodoarjja, mii máksojuvvo ruovttoluotta

Jos reantodoarjaga máksin loahpahuvo lo-

anain ruhtaduvvon opmodaga oamastanvuoigat-vuoda sirdašuvvama dahje doaimma nohkama vuodul dahje danin ahte doaimma gáržžiduvvo mearkkašahhti láhkai, de máksojuvvo reantodoarjja gitta dassái, go oamastanvuoigatvuohta sirdašuvvá dahje doaimma nohká dahje gáržžiduvvo mearkkašahhti láhkai. Máinnašuvvon áigemeari manjá máksojuvvon reantobuhtadusat berrojuvvojit ruovttoluotta loatnaoazžus. Muđui reantodoarjja máksojuvvo loahpahanmearrádusa addinbeaivvi rádjai.

15 lohku

Sierra njuolggadusat

87 §

Barggu čadahanáigi ja dan guhkideapmi

Bargu, man várás lea juolluduvvon boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oavvilduvvon loatna dahje ruhtadoarjja, galgá gergejuvvo golmma jagi sisa loana dahje ruhtadoarjaga juolludeamis, jos barggu čadahanáigi ii guhkiduvvo. Jos barggu várás lea juolluduvvon sihke ruhtadoarjja ja loatna, de rehkenastujuvvojit ovdalis máinnašuvvon mearreáiggit loana juolludeamis.

Ovdalis 1 momeanttas oavvilduvvon guhkideami galgá ohat ovdalgo mearreáigi lea nohkan. Guhkideami sáhtá juolludit guhkimustá ovtta jahkái.

Barggu čadahanáiggi guhkidanohcama galgá doaimmahit bargofápmo- ja ealáhusguovddážii, mii dahká mearrádusa barggu čadahanáiggi guhkideamis.

88 §

Dutkanruđat

Ruđain, maid eanadállodoalu ovddidanfoanda jahkásaččat lágida boazodoalu ja luondduealáhusaid ovddidandoimii guoski dutkamiidda ja čilgehusaide, sáhtá juolludit doarjaga dáid ealáhusaide guoski ekonomalaš, sosiálalaš, tehnikkalaš, biras-, hálldahus- ja vuoigatvuođalaš gažaldagaid dutkamii ja čilgemii. Doarjaga sáhtá juolludit maiddáid dárbblaš gilvalan- ja iskkadallanhuksendoimii.

Dutkanruđaid juolludaneaktun lea ahte dutkanbohtosat almmustuhttojuvvojit Eana- ja meahccedoalloministeriija dohkkehan vuogi mielde nugo stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, guoski EO:a rámaid (96/C 45/06), (dakkárin dat lea stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, guoski EO:a rámaid nuppastuhttima birra addujuvvon kommišuvnna diehtunaddimis (98/C 48/02)), 5.14 čuoggá 1 vuollečuoggá 2 logahallančuoggás gaibiduvvo ja ahte dutkan muđui deavdá daddujuvvon diehtunaddima 5.14 čuoggás oavvilduvvon eavttuid.

Dutkanfitnu doarjundohkálaš gollun sáhtá dohkkehit dakkár govtolaš goluid, mat bohtet dutkama várás bálkáhuvvon bargoveaga bálkkáin, mávssuin ja mátkkiin, oastinbálvalusain, dárbbášáhkamiin ja dakkár badjelmearálaš doaimmagolui, mat leat bohtán dutkamii dárbbášuvvon servoša geavahan- ja lonuhanopmodaga atnimis. Dutkamii juolluduvvon doarjaga ii oáččo atnit vuoddoinvesteremiidda iige dábálaš mášen- ja rusttetháhkamiidda. Doarjundohkálaš goluide lohkkujuvvojit maiddáid dutkamiid ja čilgehusaid almmustuhttimis ja jorgaleamis boahhti dohkálaš golut, jos dutkamiid almmustuhttin ii muđui leat vejolaš 2 momeanttas máinnašuvvon diehtunaddimis oavvilduvvon vuogi mielde.

89 §

Dutkanruđaid juolludeapmi

Dutkanruđaid juohkin- ja geavahanáššiin doaimmá Eana- ja meahccedoalloministeriija oktavuodas dan veahkkinn ráddádallangoddi, masa gullet ságadoalli lassin eanemustá gávccii lahtu, maid Eana- ja meahccedoalloministeriija nammadain ain golmma jahkái hávil ja main galgá leat dárbbášlaš áššedovdamuš.

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrida ráddádallangotti ságadoalli ja várreságadoalli.

Dutkanruđaid juolludeamis mearrida Eana- ja meahccedoalloministeriija das manjá, go lea ožžon áššis ráddádallangotti cealkámuša.

90 §

Dutkanruđaid ohcan

Dutkanruđaid galgá ohat Eana- ja meahccedoalloministeriija nannen skoviin. Ohcamii galgá laktit skovi mieldásaš čuvvosiid.

Dutkanfidnui guoski ohcan galgá doaimmahuvvot Eana- ja meahccedoalloministeriijai ruhtadanjagi ovddit golggotmánu loahpa rádjai. Jos gávdno erenoamáš siva, de ohcama sáhtá doaimahit máinnašuvvon mearreáiggi maŋŋá, muhto goittotge ovdal dutkama álggaheami.

91 §

Dutkamii juolluduvvon doarjaga máksin

Dutkamii juolluduvvon doarjagii guoski Eana- ja meahccedoalloministeriija ruđat galget dollojuvvot stáhta máksokonttus, mas barggu čadaheaddji sáhtá ain loktet ruđa dađe mielde go bargu ovdána.

Dutkamii juolluduvvon doarjja máksojuvvon máksojuvvon goluid mielde eanemustá golmma earis oktan ovdamávssuin. Ovdamáksun sáhtá máksit eanemustá 50 proseantta ruhtadoarjagis. Jos ii sierra sivaid dihte nuppeláhkai daddjojuvvo, de ovdamáksun máksojuvvon eanemustá jahkebeale dárbbu vástideaddji mearri. Čuovvovaš ovdamáksoeari sáhtá máksit easkka dalle, go ovddit eari vástideaddji ossodat dutkamis lea čadahuvvon ja čilgehus ruđaid geavaheamis ja barggu ovdáneamis lea doaimmahuvvon Eana- ja meahccedoalloministeriijai. Čilgehusas galgá leat mielde ruhtačilgehus, masa galgá laktit kopijaid kontoduhtšiin.

Maŋimus eari máksineaktun lea goittotge ahte doarjjaoažžu doaimmaha mearreáiggis čilgehusa doaimmastis ja ruhtageavaheamis ja das, ahte dutkan lea ollašuhthtojuvvon doarjjamearrádusa eavtuid mielde. Maŋimuš earri lea uhcimustá 15 proseantta doarjagis.

92 §

Bagadallanjoavku

Dutkama bagadallama ja čuovvuma várás sáhtá välljet bagadallanjoavkku, man Eana- ja meahccedoalloministeriija dohkkeha ja masa gullet Eana- ja meahccedoalloministeriija ovddasteaddji lassin dutkama eará ruhtadeaddjiid ovddasteaddjit ja dutkama viidodaga mielde doarvái stuorra mearri áššedovdit. Bagadallanjoavku guđdojuvvo goittot dábálaččat välljeahtá, jos dutkangolut leat eanemustá 17 000 euro.

Bagadallanjoavkkus beroškeahtá ohcci vástida das, ahte fidnu čadahuvvo áššálaččat ja doarjjaruđat adnojuvvojit njuolggadusaid mielde. Eana- ja meahccedoalloministeriija ovddasteaddji ii sáhte bagadallanjoavkkus addit lobi dakkár dutkama sisdollui, ollašuhthtimii ja ruhtadeapmái guoski nuppástusaide, maid birra mearrideapmi njuolggadusaid dahje doarjjamearrádusa mielde gullá Eana- ja meahccedoalloministeriijai.

Golut, mat bohtet bagadallanjovkui gulli eiseválddiid oassálastimis joavkku doibmii, eai lohkojuvvo dutkangoluide, jos oassálastá dasa virggi beales.

93 §

Bearráigeahčču

Eana- ja meahccedoalloministeriija vällje jahkásaččat daid doarjjaoažžuid, geaid luhtte bearráigeahčču čadahuvvo. Válljen dahkkojuvvo dábálaččat riskaanalysii vuoddudivvi deivvolašválljemiin.

Eana- ja meahccedoalloministeriija sáhtá dárbbu mielde eará siva vuodul čadahit dahje mearridit čadahuvvot lassedárkkistemiid. Bargofápmoja ealáhusguovddáš sáhtá maiddá iežas álgaga vuodul dárbbu mielde čadahit dárkkistemiid lassibearráigeahččun. Dasa lassin čadahuvvojit dat lassedárkkisteamit, maid dahkama EO:a doaimmaorgánat geatnegahttet.

94 §

Bearráigeahčči

Bearráigeahču ii oaččo čadahit olmmoš, gii lea leamaš mearrideamen doarjaga juolludeamis dahje dohkkeheamen máksima dahje muđui mearkkašahtti láhkai váikkuhan dárkkistanvuloš goluid dohkkeheapmái.

Das, gii čadaha bearráigeahču, galgá leat juogo Eana- ja meahccedoalloministeriija addin bearráigeahččolohpi oktan fápmudusain dahje boazodoalu ja luonduealáhusaid ruhtadanlága 40 §:a 1 momellantas oaivvilduvvon eiseválddi dahje doaibmaorgána addin váldegirji. Bearráigeahččolobi dahje váldegirjii galgá čájehit doarjjaoažžui dahje dán ovddasteaddjai, jos dát bivdiha, ovdalgo dárkkisteammi álggahuvvo.

Bearráigeahčus sáhtá dárbbu mielde geavahit veahkkinn áššedovdiid. Áššedovdi galgá leat ožžon fápmudusa 2 momeanttas oaivvilduvvon eiseváldis dahje doaibmaorgánas.

95 §

Dárkkisteami almmuheapmi

Váldegottálaččat ruhtaduvvon doarjagiid bearráigeahččoválljema vuodul bearráigeahčadedettiin galgá almmuhit govttolaš áiggi sisa doarjjaoažžui, goas bearráigeahčču čadahuvvo. Lasseberráigeahču sáhtá čadahit das ovddalgihtii almmukeahhtá.

Oassáiruhtadan doarjagiid bearráigeahčadedettiin čuvvojuvvo, mii 1 momeanttas mearriduvvo, jos EO:a láhkamearrádusain ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

96 §

Dárkkisteapmi

Dárkkisteami galgá dábálaččat čadahit nu, ahte doarjjaoažžui dahje su ovddasteaddjái várrejuvvo dilálašvuohta leat mielde dárkkisteami čadahettiin.

Dárkkisteami galgá čadahit nu, ahte dárkkisteami vuodul sáhtá gávnnaht, leatgo doarjaga juolludan- ja máksineavttut leamaš leahkimin ja leatgo doarjjamearrádusa eavttut čuvvojuvvon.

Dárkkisteapmi galgá dasa lassin gokčat sihke doarjjaoažžu ruhtadoalu, eará áššegirjiid ja dárbbu mielde doarjjaoažžu diehtovuogádagaidda dárkkisteami dainna lágiin ja dan viidodagas, go doarjaga áššáigullelaš geavaheami sihkkarastin gáibida.

Oassáiruhtadan doarjaga bearráigeahčadedettiin galgá dárkkistit daid áššiid, mat EO:a láhkamearrádusain ja bearráigeahčcomearrádusain gáibiduvvot EO-dorjaga hárrái dárkkistanláhka. Váldegottálaš doarjaga bearráigeahčadedettiin galgá čuovvut heivvolaš osiin seamma prinsihpaid.

97 §

Bearráigeahččobeavdegirji

Dárkkisteami čadaheami birra galgá farggamusat dahkat beavdegirji.

Bearráigeahččobeavdegirjii galgá doarvái čielgasit spesifiseret dárkkisteami, dan mii lea dárkkistuvvon, mo lea dárkkistuvvon ja guovddáš fuopmášumiid dárkkisteami birra.

Dárkkisteami čadaheadji galgá vuolláičállit bearráigeahččobeavdegirji. Doarjjaoažžui dahje su ovddasteaddjái galgá várrat vejolašvuođa addit iežas oaivila dárkkisteami birra ja oažžut dan merkejuvot beavdegirjái dahje laktojuvot dasa. Doarjjaoažžui galgá addit kopiija beavdegirjii, man oažžu sáddet poastta mielde dábálaš reiven.

98 §

Doaibmabijut bearráigeahču geažil

Bearráigeahččobeavdegirji galgá farggamusat doaimmahuvvot doarjjavuogádagas vástideaddji eiseváldái dahje áššáigullelaš doarjaga juolludeamis ja máksimis vástidan eiseváldái dahje doaibmaorgánii.

Áššáigullelaš eiseváldi dahje doaibmaorgána galgá dárkkistit, leago dárbu álgit bearráigeahččobeavdegirjii ovdanbuktojuvvon fuopmášumiid geažil joatkkadoaibmabijuide, ja dárbbu mielde álgit ášši gáibidan doaibmabijuide.

99 §

Sirdašuvvannnjuolggadusat

Ovdalgo dát ásašus boahtá fápmui, de sáhtá álgit ásašusa ollašuttima gáibidan doaibmabijui.

16 lohku

Fápmuiboahdin

100 §

Fápmuiboahdin

Dát ásašus boahtá fápmui njukčamánu 1. beaivve 2001.

Ovdal dán áhahusa fápmuiboahtima addojuvvon loanaid ja ruhtadoarjagiid ja šaddan vuoigatvuođagaskavuodaid hárrái čuvvojuvvojit eará go meannudanvugiid hárrái dán áhahusa fápmui boadedettiin fámus leamaš áhahusa njuolggudusat ja soahpamuševttut.

Helssegis guovvamánu 22. beaivve 2001.

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

Hálddahusráđđi Timo Tolvi